

AMEN

Nummer 180

juni & juli 2025

Het getal 30

God alleen is genoeg

Psalm 30 -
Van rouwklacht
naar reidans

Moed en
bemoediging

'Verkondig het Woord'

Door: Peter Slagter

Dat was 30 jaar geleden de leidende gedachte bij de lancering van AMEN Bijbelmagazine. Naast alle goede dingen die in de (christelijke) media werden uitgedragen, moesten we ook constateren dat er veel dingen niet of eenzijdig werden verkondigd. Ook merkten we dat bij gelovigen (van verschillende 'richtingen') een verlangen aanwezig was naar goede, fundamentele Bijbelkennis, om God beter te leren kennen vanuit Zijn *eigen* Woord. En dan gaat het niet alleen om het kennen van de oude Bijbelse geschiedenissen en de heilsfeiten, maar ook om het onderkennen van Gods plan met Israël en de volkeren, en de bijzondere tijd waarin wij nu nog steeds leven: de huishouding van Gods genade, aan Paulus gegeven (Efe. 3:1-2) en door hem, als 'leraar van de heidenen' (1 Tim. 2:7 en 2 Tim. 1:11), bekendgemaakt in zijn brieven.

Waarom de naam 'AMEN'?

Eenvoudig omdat het uitdrukking geeft aan het gelovig aanvaarden van wat God zegt in de Bijbel.

Het woord *amen* wordt in de Bijbel op diverse manieren gebruikt:

1. Jesaja 65 spreekt over de "God van de waarheid (lett. *amen*)."
God is de Waarheid en spreekt de waarheid, derhalve is Gods Woord de waarheid (vgl. Joh. 17:17). Vandaar ons *amen*: zoals God het zegt, zo is het!
2. De Heere Jezus gebruikte het amen om Zijn woorden kracht bij te zetten: "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u" – Letterlijk: Amen, amen, zeg Ik u.
3. 'Amen' betekent ook: Zo zij het... dit is waarheid, als bevestiging van Gods woorden en beloften. Die beloften zijn waarachtig; wij mogen Hem op Zijn Woord geloven en verzekerd zijn van de (toekomstige) vervulling ervan.
4. 'Amen' is ook uitdrukking van lofprijzing en aanbidding, erkenning van Gods waarheid, grootheid en heerlijkheid. Daar mogen wij van getuigen. In Openbaring 3:14 lezen we over de Heere Jezus: "Dit zegt de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige ..."
5. 'Amen' wordt ook wel gebruikt als afsluiting van bijvoorbeeld een gebed of een prediking.

1995

Wat we 30 jaar geleden in de LS van het eerste nummer schreven, geldt eigenlijk nog steeds, ja nog meer zelfs:

Er is veel verwarring in kerk en kring. Allerlei leringen hebben zich onder de gelovigen genesteld, waardoor

het Woord van God zelf in het gedrang komt. Er is veel onwetendheid over de "onnaspeurlijke rijkdom van Christus" (Efe. 3:8) en daarmee verbonden de bijzondere positie van de Gemeente, het Lichaam van Christus. Ook als het gaat om Israël is er grote verwarring in de publicaties omtrent heden en toekomst van land en volk. Dat geldt trouwens ook voor de rest van het profetisch Woord.

Het is heerlijk om Gods Woord te onderzoeken en daarin Gods plan te leren kennen. Maar wij moeten het Woord wel met onderscheid, d.i. heilshistorisch lezen en prediken, want anders werkt dat *oneigenlijk* Schriftgebruik in de hand.

We zijn nu 30 jaar (bijna 11.000 dagen) verder en de situatie is er niet beter op geworden. Integendeel, er is veel geharrewar bij mensen die niet helder meer zijn van denken en het spoor der waarheid

bijster geraakt zijn, niet alleen in de wereld, maar ook in kerk en kring. Op zich moet ons dat niet verwonderen, want de Bijbel heeft het al voorgezegd. Zo vermaande Paulus ons (en vooral de predikers!) in zijn laatste brief om het Woord der waarheid recht te snijden (2 Tim. 2:15), d.w.z. rekening houden met Gods plan en de juiste context. En met het oog op de - toen nog - verre toekomst riep hij op om het Woord (geen leringen en allerlei dogma's) te verkondigen en te onderwijzen, want "... er zal een tijd komen dat zij de gezonde leer niet zullen verdragen" (2 Tim. 4). Nog steeds werk aan de winkel dus. En daarom zijn we blij met dit 30-jarig jubileum en vertrouwen het werk ook voor de komende tijd aan de Heere toe. Onze missie blijft onverminderd: *het Woord* verkondigen aan jong en oud, met artikelen, waarin een gezonde Bijbelse visie naar voren komt.

We zijn blij en dankbaar voor allen die in de loop der tijd hebben meegewerkt aan de uitgave van AMEN, zoals de auteurs die hun artikelen hebben geschreven. En anderen die op welke wijze dan ook een praktische bijdrage hebben geleverd. Daarbij denken we natuurlijk ook aan allen die ons hebben ondersteund met gebeden en gaven.

Allemaal: bedankt!

Boven alles danken wij de Heere en bidden om Zijn genade en kracht om in dit spoor verder te gaan!

Zomergift

Het werk gaat door! We willen u daarom graag uitnodigen om naast uw reguliere bijdrage(n) een extra zomergift - die tegelijk een jubileumgift is - af te zonderen voor dit belangrijke werk (zie hiernaast).

We zien uw gift als een grote bemoediging om ons werk krachtadig te kunnen voortzetten. Alvast hartelijk dank! ●

Lectori Salutem: 'Verkondig het Woord'	2
<i>Peter Slagter</i>	
De volkeren, Israël en de gemeente - 11	4
<i>Hoite Slagter</i>	
Het getal 30	8
<i>Peter Slagter</i>	
God alleen is genoeg	12
Ronald Lammers	
Belofte van de Geest	14
<i>Hoite Slagter</i>	
AMEN Actueel	16
- NAVO - God in Nederland - 2025 - Vijandigheid tegen Christenen voor Israël	
Psalm 30	20
<i>Oby Vossema</i>	
Goedertierenheid	22
<i>Job Ekhart</i>	
Van dagen verzadigd...	24
<i>Reinco van der Neut</i>	
Tot slot: Moed en bemoediging	30
<i>Jaap Wols</i>	
Een zomer-jubileum-gift overmaken kan als volgt:	
* Direct: scan de QR-code * Via een incasso: scan de QR-code in de colofon (pag. 31), of ga naar www.amen.nl > Steun AMEN * U kunt zelf iets overmaken op: NL 10 INGB 0000 0052 72 t.n.v. AMEN Bijbelmagazine (graag uw postcode erbij vermelden).	
	

Pagina 4 **De volkeren, Israël en de gemeente**

Deuteronomium 24:1-5 leert ons dat een huwelijk op twee manieren beëindigd kon worden: middels een echtscheidingsbrief of door de dood van één van de echtelieden. Beide manieren vonden plaats voor wat betreft het huwelijk tussen God en Israël onder het oude verbond.

Pagina 8 **Het getal 30**

In de Bijbel komt het getal 30 diverse keren voor in uiteenlopende varianten, zoals maten, gewichten, leeftijden, et cetera. De geestelijke betekenis ervan wijst op Goddelijke ordening, volwassenheid en verantwoordelijkheid. Het laatste zowel positief als negatief...

Pagina 12 **God alleen is genoeg**

Er is een liedboek in de Bijbel dat veel van onze gedachten en gevoelens verwoordt en ons helpt om in het lijden van de tegenwoordige tijd troost te vinden. Veel gelovigen kunnen accepteren dat het leven soms een strijd is en dat God lijden toelaat. Maar in hun hoofd hebben zij al een idee hoe dit dan in hun leven moet functioneren.

Pagina 14 **Belofte van de Geest**

Onlangs was het weer Pinksteren, van oudsher gekend als het Wekenfeest en sinds Handelingen 2 vooral bekend om de uitstorting van de Geest. Een bijzondere gebeurtenis voor Israël, en ook een belofte voor de toekomst! En... hoe zit het met de Gemeente en de boodschap van Paulus?

Pagina 16-17 **AMEN Actueel****Pagina 20** **Psalm 30**

David schreef een lofzang als dankzegging na een crisisperiode. Het is een getuigenis van iemand die in de problemen zat, maar door genade herstel ontving. Het is een lied van hoop, van het geloof dat na een donkere nacht Gods licht een nieuwe dag aankondigt.

Pagina 22 **Goedertierenheid**

Goedertierenheid is iets van God. Dit is kenmerkend voor de Heere God, evenals Zijn goedaardigheid. Hij kan niet anders, want het is Zijn aard. Goedertierenheid laat zien hoe God denkt en handelt. Daaruit blijkt wat de Bijbel zegt: "God is liefde."

Pagina 24 **Van dagen verzadigd...**

Paulus schreef in zijn afscheidsbrief aan Timotheüs, dat hij de goede strijd gestreden had, zijn loop ten einde gebracht en het geloof behouden. Hetzelfde gold voor de oudste abonnee van AMEN; zijn 'loop' werd uiteindelijk een marathon, met als motto: "... het leven is voor mij Christus en het sterven is winst"!

Als lezen te moeilijk wordt: AMEN is beschikbaar in gesproken vorm voor mensen met een leesbeperking bij CBB, Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden. Wilt u een abonnement op dit tijdschrift in een aangepaste leesvorm of wilt u hierover meer informatie? Dan kunt u contact opnemen met de CBB, tel.nr. 0341 - 565477, email: klantenservice@cbb.nl

De volkeren, Israël en de gemeente - Deel 11

Hoe God van Israël scheidde

Deuteronomium 24:1-5 leert ons dat een huwelijk op twee manieren beëindigd kon worden. We hebben gezien welke twee mogelijkheden dat waren:

- a. De echtscheidingsbrief als officiële document ter beëindiging van het huwelijk, en
- b. de dood van één van beide echtelieden.

Beide manieren vonden plaats voor wat betreft het huwelijk tussen God en Israël onder het oude verbond.

Hoite Slagter

De contouren van de splitsing van het volk

Aan de beëindiging van het huwelijk tussen God en Zijn volk ging iets vooraf: de twaalf stammen splitsten zich in twee 'huizen': het huis van Israël en het huis van Juda. Deze twee huizen - je kunt ook zeggen: koninkrijken, of: het tweestammenrijk en het tienstammenrijk - gedroegen zich als twee afzonderlijke volken, met zelfs elk een eigen eredienst.

De concrete oorzaak van deze scheiding wordt beschreven in 1 Koningen 11. We komen hier later nog op terecht. De twee 'huizen' die ontstonden, bestonden uit een volk met twee stammen en een volk met tien stammen. De twee stammen van het eerste huis waren Juda en Benjamin. Het tweede huis bestond uit de overige tien stammen. Bij de start van het huwelijk tussen God en Zijn volk was er sprake van een compleet volk met twaalf - of dertien - stammen. De Bijbel geeft zo'n twintig opsommingen van de stammen waaruit het volk bestond. Zo kan het gebeuren dat in de ene opsomming de naam van een stam ontbreekt, terwijl die in een andere opsomming weer wel staat. In de basis waren de twaalf stammen voortgekomen uit de twaalf zonen van Jakob. De twaalf stammen dragen dan ook de namen van Jakobs twaalf zonen. Op een zeker moment werd de stam Levi apart gezet. De Levieten zouden zorg gaan dragen voor het heiligdom. In eerste instantie was dat de tabernakel en later de tempel.

Zo bezien waren er elf stammen over. Wat we ook zien is dat één van deze elf stammen, de stam Jozef, voortaan als twee stammen door zou gaan; de stammen namelijk die voortkwamen uit de twee zonen van Jozef (die hij in Egypte verwekt had): Efraïm en Manasse. Daarmee werd (ook) Jozef uit de lijst met de twaalf stammen gehaald, zodat er tien stammen over waren, die op hun beurt weer aangevuld werden met de twee stammen Efraïm en Manasse, waardoor het er weer twaalf zijn. Zie bijvoorbeeld de opsomming in Numeri 26, waar aanvankelijk deze twaalf

staan vermeld - zonder Levi - maar waar daarna alsnog de priesterstam Levi wordt genoemd, wat het totaal op dertien stammen brengt.

Het huis van Israël wordt in de Bijbel soms ook aangeduid als Efraïm, maar heel vaak als Israël. Het tweestammenrijk wordt altijd aangeduid als Juda. Er konden zich Levieten bij zowel het tweestammenrijk als het tienstammenrijk bevinden.

Het is opvallend dat je al vóór de splitsing van het volk in tweeën - zoals in 1 Koningen 11 beschreven - in sommige eerdere geschiedenissen al de contouren ziet van de latere twee koninkrijken: Juda en Israël. Zo is er in de geschiedenis van David en Jonathan al sprake van een verbond tussen deze twee. David kwam uit de stam Juda en Jonathan uit de stam Benjamin, de twee stammen die later het tweestammenrijk zouden vormen.

David werd eerst tot koning gezalfd over "het huis van Juda" (2 Sam. 2:4). Hij was toen koning in Hebron. Later sloten "alle stammen van Israël" (2 Sam. 5:1) - namelijk: "alle oudsten van Israël" - zich bij David aan. Zij "zalften David tot koning over Israël. Dertig jaar oud was David toen hij koning werd; veertig jaar heeft hij geregeerd. Te Hebron regeerde hij zeven jaar en zes maanden over Juda, en in Jeruzalem regeerde hij drieëndertig jaar over heel Israël en Juda" (2 Sam. 5:3-5). Toen was er dus al sprake van "Israël en Juda". En: "De tijd nu die Salomo in Jeruzalem over heel Israël regeerde, was veertig jaar" (1 Kon. 11:42).

Ook Saul trad "gedurende veertig jaar" op als koning (Hand. 13:21). Hij kwam uit Benjamin. David regeerde veertig jaar als koning waarvan drieëndertig over heel Israël en Juda. Zo bezien, is Salomo de enige uit het geslacht van David die de volle periode van zijn koningschap over geheel Israël regeerde. Dat maakt overigens ook dat we met zekerheid kunnen vaststellen dat het Bijbelboek Prediker door Salomo geschreven is: "De woorden van Prediker, de zoon

van David, koning in Jeruzalem" (Pred. 1:1) en "Ik, Prediker, was koning over Israël in Jeruzalem" (Pred. 1:12). Salomo gebruikt de benaming "Prediker" zevenmaal in dit Bijbelboek: driemaal aan het begin (Pred. 1:1, 2 en 12); eenmaal in het midden (Pred. 7:27) en driemaal aan het einde (Pred. 12:8, 9 en 10). Het Hebreeuwse grondwoord voor 'Prediker' betekent: bijeen bringer, en is afgeleid van '(bijeen) roepen'. En dat is precies wat Salomo doet in 1 Koningen 8:1, hij riep bijeen. In het Oude Testament is het woord 'gemeente' van dit (bijeen) roepen afgeleid: *kahal*.

De splitsing van het volk

Zoals gezegd beschrijft 1 Koningen 11 de concrete oorzaak van deze scheiding van heel Israël in twee koninkrijken. Hoewel Salomo als koning een geweldige start maakte - zie 1 Koningen 8 e.v. - vervalt hij, eenmaal op hoge leeftijd gekomen, in afgoderij: "Hij had zevenhonderd vrouwen - vorstinnen - en driehonderd bijvrouwen. Zijn vrouwen deden zijn hart afwijken. Het was in de tijd van Salomo's ouderdom dat zijn vrouwen zijn hart deden afwijken, achter andere goden aan, zodat zijn hart niet volkomen was met de HEERE, zijn God, zoals het hart van zijn vader David ..." (1 Kon. 11:3 en 4). Lees vers 1-8 van dit hoofdstuk voor een completer beeld van Salomo's ongehoorzaamheid.

De straf die daarop volgde én het uitstel daarvan wordt in vers 11-13 beschreven: "Daarom zei de HEERE tegen Salomo: Omdat het bij u gebeurd is dat u Mijn verbond en verordeningen, die Ik u geboden heb, niet in acht hebt genomen, zal Ik het koninkrijk zeker van u losscheuren en het aan uw dienaar geven. In uw dagen zal ik dat echter niet doen, omwille van uw vader David. Ik zal het uit de hand van uw zoon losscheuren. Alleen, Ik zal niet het hele ko-

ninkrijk van u losscheuren: één stam zal Ik aan uw zoon geven, omwille van Mijn dienaar David en omwille van Jeruzalem, dat Ik verkozen heb". Die ene stam die aan Salomo's zoon gegeven wordt, is Benjamin; en zo is er sprake van een tweestammenrijk (Juda en Benjamin). De betreffende zoon van Salomo is Rechabeam, die koning wordt over het huis van Juda. Jerobeam - een dienaar van Salomo - kwam tegen Rechabeam in opstand en zou de koning worden van het tienstammenrijk.

De profeet Ahia bevestigde dit nog eens: "Toen pakte Ahia het nieuwe kleed dat hij aanhad, en scheurde het in twaalf stukken. Hij zei tegen Jerobeam: Neem tien stukken voor uzelf. Want zo zegt de HEERE, de God van Israël: Zie, Ik ga het koninkrijk uit de hand van Salomo losscheuren en Ik zal u tien stammen geven. Maar één stam zal voor hem zijn, omwille van Mijn dienaar David" (vs. 30-32a).

Na Salomo's dood (vs. 42 en 43) gaan al deze dingen in vervulling. En vanaf dat moment worden de verwickelingen rond de koningen van Juda en de koningen van Israël beschreven. Jerobeam begint meteen al met het maken van twee gouden kalveren: "... het ene in Bethel (het zuiden) en het andere zette hij in Dan (het noorden)" (1 Kon. 12:29). Het zijn deze twee rijken - Juda en Israël - waarvan de Heere zou scheiden. En wel op de twee manieren die in de inleiding van dit artikel staan vermeld.

De scheiding van het huis van Israël - de echtscheidingsbrief

Deuteronomium 24:1 heeft het over "iets schandelijks" als reden tot echtscheiding: "Wanneer een man een vrouw genomen heeft en met haar getrouwd is, en het gebeurt dat zij geen genade meer vindt in zijn ogen, omdat hij iets schandelijks aan haar gevonden heeft, en hij haar een echtscheidingsbrief schrijft, die in haar hand geeft en haar uit zijn huis wegstuurt ...". Dit *schandelijke* duidt op hoererij, overspel, etc. Betrekken we dit op het huwelijk van de HEERE met het huis van Israël, dan betekent overspel het aanbidden van een andere god (= afgod); oftewel: afval van het verbond.

We lezen in Mattheüs 19:7 ook over een echtscheidingsbrief. In gesprek met de Heere Jezus zeggen de Farizeeën tegen Hem: "Waarom heeft Mozes dan geboden een echtscheidingsbrief te geven en haar te verstoten?" Hiermee verwezen zij naar Deuteronomium 24:1 en 3. Er staat letterlijk: 'een brief van scheiding', waarbij het woord 'scheiding' de vertaling is van het Griekse *apostasíon*. Het grondwoord dat hieraan ten grondslag ligt, is *afistèmi*, dat opgebouwd is uit twee grondwoorden: *apo* (af, vanaf) en *histèmi* (staan, doen staan, plaatsen). Het idee is dat je ergens op staat en daar vanaf valt. Het huis van Israël bevond zich door het verbond in een bepaalde positie, maar viel daar af. Een aanverwant woord is *apostasía*, afval. Dit wordt in 2 Thessalonicenzen gebruikt door Paulus: "Laat niemand u op enigerlei wijze misleiden. Want *die dag komt niet*, tenzij eerst de afval gekomen is en de mens van de wetteloosheid, de zoon van het verderf, geopenbaard is, de tegenstander, die zich ook verheft boven al wat God genoemd of als God vereerd wordt, zodat hij als God in de tempel van God gaat zitten en zichzelf als God voordoet" (2 Thess. 2:3 en 4).

Salomo-Gustave Dore

De afval waarover Paulus hier schrijft, is in feite het uit de huwelijkspositie raken door overspel van het volk met een andere god. Dit is overigens ook meteen een blik in de toekomst, die ons brengt bij degene die zich in de tempel zal zetten en inderdaad aanbeden zal worden. Behalve in deze tekst is er bijvoorbeeld in Openbaring 13:4 sprake van het aanbidden van de draak en het beest uit de zee.

De geschiedenis vertelt ons dat de Heere van de tien stammen gescheiden is door middel van de echtscheidingsbrief. We lezen in Jeremia 3:6-8 het volgende: "In de dagen van koning Josia zei de HEERE tegen mij: Hebt u gezien wat het afvallige Israël gedaan heeft? Zij ging elke hoge berg op en onder elke bladerrijke boom, en bedreef daar hoererij. Ik zei, nadat zij al deze dingen gedaan had: Keer terug naar Mij, maar zij keerde niet terug. Dat zag haar trouweloze zuster Juda. Maar ik zag, toen ik vanwege alles waarin het afvallige Israël overspel had gepleegd, haar weggestuurd had en haar een echtscheidingsbrief gegeven had, dat Juda, haar trouweloze zuster, niet bevreesd werd. Zij ging zelf ook hoererij bedrijven".

Het 'terugkeren' in het middelste vers is de vertaling van het Hebreeuwse werkwoord *sjoev*, dat behalve met 'terugkeren', ook met 'bekeran' vertaald wordt, zie bijvoorbeeld vers 10! Dat we hierbij inderdaad mogen denken aan een *huwelijk* dat verbroken wordt, blijkt bovendien uit vers 14: "Keer terug, afkerige kinderen, spreekt de HEERE, want Ik heb u getrouwd".

In 2 Koningen 17 zien we hoe dit wegzenden met de echtscheidingsbrief in zijn werk ging. Ten tijde van Achaz, de koning van Juda, werd Hosea, de zoon van Ela, de laatste koning van Israël (vs. 1).

In het negende jaar van de regering van Hosea kwam de koning van Assyrië. Hij nam Samaria, de hoofdstad van het tienstammenrijk in en voerde Israël weg (vs. 6). De concrete reden hiervan wordt nog eens herhaald: "Dit gebeurde omdat de Israëlieten gezondigd hadden tegen de HEERE, hun God, Die hen uit het land Egypte geleid had, onder de hand van de farao vandaan, de koning van Egypte. Zij hadden andere goden vereerd ..." (vs. 7). Ook in dit hoofdstuk staat dat Juda net zo ongehoorzaam was geweest als Israël (vs. 13 e.v.). Toch was het met name het tienstammenrijk Israël dat weggevoerd werd. En in vers 22 en 23 lezen: "De Israëlieten wandelden overeenkomstig alle zonden van Jero-beam, die hij gedaan had; zij weken daarvan niet af, totdat de HEERE Israël van Zijn aangezicht wegdeed, zoals Hij gesproken had door de dienst van al Zijn dienaren, de profeten. Zo werd Israël in ballingschap uit zijn land weggevoerd naar Assyrië ...". De gebieden die genoemd worden, zijn Assyrië - dat is het noordelijke gebied van Mesopotamië (= het gebied tussen de Eufraat en de Tigris) - en Medië, dat nog veel verder naar het oosten lag.

Het verbond met de tien stammen stopte vanwege de echtscheidingsbrief

Over het algemeen wordt uitgegaan van het jaar 722 voor Christus dat het huis van Israël werd weggezonden. Volgens Sir Robert Anderson, moeten we uitgaan van het jaartal 721 voor Christus (*The Coming Prince*, blz. 278 en 279).

Je ziet overigens hier ook hoe belangrijk het is dat je goed kijkt *wanneer* wat bedoeld wordt met 'Israël'. Heb je het over Israël in de periode van Jero-beam tot Hosea (de eerste en de laatste koning van het huis van Israël), dan gaat het over de tien stammen. Zie bijvoorbeeld 2 Koningen 17:21. Heb je het over Israël tijdens de regering van Salomo, of over de periode dat het volk uit Egypte werd uitgeleid en door de woestijn geleid werd, dan gaat het over al de stammen van Israël.

Ook in verband met het nieuwe verbond is er (nog steeds) sprake van twee 'huizen': "Zie, de dagen komen, spreekt de Heere, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten ..." (Hebr. 8:8). Twee verzen verder lijkt de term "het huis van Israël" op alle stammen te slaan (vs. 10).

Hoe het ook zij: het is altijd belangrijk om de dingen in hun Bijbelse context te lezen; en je in dit geval af te vragen: Wie behoort tot Israël, is een Jood een Israëliet, is een Israëliet een Jood? En hoe zit het met de heidenen, kunnen heidenen Israëlieten zijn, wie zijn de besnedenen en de onbesnedenen? Het zijn vragen die ook in de komende artikelen van deze serie zullen meespelen.

Na de wegzending van het huis van Israël zitten we met de volgende situatie: er was voor wat betreft de tien stammen een officieel einde aan het huwelijk van God met Israël gekomen. Hij had dit huwelijk oorspronkelijk op de Sinaï gesloten: "... het verbond dat Ik met hun vaders gesloten heb op de dag dat Ik hun hand vastgreep om hen uit het land Egypte te leiden - Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de HEERE" (Jer. 31:32). De echtscheidingsbrief was een officieel document waarmee een officieel huwelijk werd beëindigd.

Ook het tweestammenrijk Juda is een tijdlang uit het land weggevoerd geweest, zeventig jaar namelijk (zie Jer. 25:14 en Dan. 9:2). Alleen was er in het geval van Juda geen sprake van een echtscheidingsbrief. De ballingschap van Juda was tijdelijk. Het huwelijksverbond dat op de Sinaï met heel Israël was gesloten (het oude verbond, of: de wet), was na de scheiding van het huis van Israël, nog steeds van kracht voor het huis van Juda. Het huwelijk tussen de Heere en het huis van Juda zou pas tot een einde komen toen de Man stierf aan het kruis op Golgotha. Hierover meer in het volgende artikel.

Leren leven uit de Bijbel

EVERREAD
UITGEVERS

Everread Uitgevers
Postbus 363 - 3960 BJ Wijk bij Duurstede
www.everread.nl - info@everread.nl
0343-594495

SCHATTEN UIT GODS WOORD - 4

De boekenserie *Schatten uit Gods Woord* bevat studies over diverse Bijbelse thema's. Daaraan ten grondslag ligt de vaste overtuiging dat de Bijbel het Woord van God is. Hierin heeft God Zijn plan bekendgemaakt met als cruciaal middelpunt het lijden, de dood en de opstanding van Jezus Christus. Als gelovigen mogen wij ons een beeld vormen van wat deze heilsfeiten tot gevolg hebben; voor de wereld, voor Israël en voor ons. Het regelmatig lezen en bestuderen van de Bijbel geeft je steeds meer rijkdom; geestelijke rijkdom wel te verstaan, die bestaat uit schatten die we mogen opgraven.

Een greep uit de inhoud van dit boek:

'Voor een boom blijft er nog hoop!', 'De olijfboom', 'Bomenfeest', 'In het zand geschreven ...', 'Liefdesappels', 'De bruiloft in Kana', 'De derde dag', 'De meest edele stenen', 'Panin en de getallenstructuur van de Bijbel', 'Naam en titels van de Heere Jezus Christus in het Nieuwe Testament', 'De Vader', 'Hemels vuur, heilig vuur', 'De gedeelde komst van Christus', 'Psalm 19 - De (beide) hemelen verkondigen Gods glorie', 'Vrede', etc.

AUTEUR: OBY VOSSEMA
ISBN: 9789066944237
PAPERBACK
OMVANG: 160 BLZ.
FORMAAT: 21 X 14,8 CM
PRIJS: € 15,70

Everreadabonnement

Met een Everreadabonnement ontvang je automatisch de Bijbelstudieboeken die bij Everread Uitgevers verschijnen. Dezen boeken verschijnen naast de Morgenroodreeks. Zie everread.nl/bijbelstudie voor welke titels inmiddels zijn verschenen. Je ontvangt de hoogst mogelijke voorintekeningkorting en betaalt geen porto- en verzendkosten! Meld je aan via everread.nl/abonnementen.

De overige delen uit deze serie:

Deel 1 (door Peter Slagter) met o.m. 'De eerste woorden van Jezus', 'Waarom liep Petrus op het water?' en 'Elisa en de spotters'.

Deel 2 (door Ronald Lammers) met als ondertitel *Wandelen met een verborgen God*. Met o.m. 'Wandelen in verlangen naar God', 'Wandelen in de goede werken' en 'Wandelen als opgewekte mensen'.

Deel 3 (door Hoite Slagter) met o.m. 'Blijf vragen', 'Babel', 'Dwaalleer en dwaalleraren', 'God alles in allen', 'Is Maria in de hemel?', 'Wat heeft de Heere ons rijk gemaakt!', 'Dageraad en morgenstond' en 'Het geloof van God'.

Kijk op www.everread.nl voor meer informatie over deze en vele andere boeken. Bestellen kan op de site maar ook via de bon achterin deze AMEN op blz. 27.

EVERREAD.NL

Het getal 30

In de Bijbel komt het getal 30 diverse keren voor in uiteenlopende varianten, zoals maten, gewichten, leeftijden, et cetera. De geestelijke betekenis ervan wijst op Goddelijke ordening, volwassenheid en verantwoordelijkheid. Het laatste zowel positief als negatief...

Peter Slagter

In de Bijbel wordt '30' weergegeven in letters: *dertig*. Ons woord 'dertig' komt van het Oud-Germaanse *thritig* dat een meervoud van tien betekent: drietienen (denk ook aan het Engelse 'thirty').

In het Hebreeuws is dertig: *shelowshiym* (= drietallen) en in het Grieks: *triakonta* (= drie tientallen).

Het getal 30 vinden we bijvoorbeeld in samenstellingen van leeftijden. De eerste keer dat het getal voor komt in de Bijbel is Genesis 5:3 waar staat dat Adam honderddertig jaar leefde toen hij Seth verwekte. En vers 5 zegt: "Al de dagen die Adam leefde, waren negenhonderddertig jaar; en hij stierf." Letterlijk staat er: negenhonderd jaren en dertig jaren.

In Genesis 6:15 wordt vermeld dat de ark die Noach moest bouwen een hoogte had van dertig ellen. Dit was overeenkomstig de opdracht die God

hem gaf: "Zo moet u hem maken: driehonderd el moet de lengte van de ark zijn, vijftig el zijn breedte en **dertig** el zijn hoogte."

Als we uitgaan van een Hebreeuwse el (ongeveer 45 cm), dan was de ark dus rond 135 meter lang, 23 meter breed en 13 à 14 meter hoog. De inhoud zou dan ongeveer zijn: 40.000 m³, oftewel een kleine 100 eensgezinswoningen van gemiddelde grootte.

Tabernakel

Mozes kreeg van God de opdracht om de tabernakel te maken in overeenstemming met het ontwerp dat Hij hem op de berg had getoond. Nauwkeurig wordt beschreven hoe elk onderdeel er uit moest zien, waarvan het gemaakt moest worden en wat de afmetingen moesten zijn. Zo lezen we over tentkleden waarmee de tabernakel is gemaakt: tien kleden van wol met een lengte van 28 el en een breedte van 4 el (Exod. 26:1-6). Vervolgens lezen we: "Ook moet u kleden van geitenhaar maken voor een tent over de tabernakel: elf tentkleden moet u daarvan maken. De lengte van één tentkleed moet **dertig** el zijn, en de breedte van het tentkleed vier el: de elf tentkleden moeten eenzelfde afmeting hebben" (Exod. 26:7-8; 36:15). Alleen hier wordt het getal 30 genoemd.

Tempel - Salomo

Net als Mozes het ontwerp van de tabernakel ontving, kreeg ook David van God aanwijzingen voor de bouw

van de tempel: "Alles staat in een geschrift, ontvangen uit de hand des HEREN, waarin Hij mij onderrichtte aangaande de gehele uitvoering van het ontwerp" (1 Kron. 28:19 NBG-'51-vert.). Aangezien David zelf dat huis voor de HEERE niet mocht bouwen, verzamelde hij al het materiaal dat nodig was, zodat zijn zoon daarmee aan de slag kon gaan. In 1 Koningen 6:2 lezen we daarover: "En het huis, dat koning Salomo voor de HEERE bouwde, was zestig el in zijn lengte, twintig el in zijn breedte en **dertig** el in zijn hoogte. Dit is dus dezelfde hoogte als de ark van Noach.

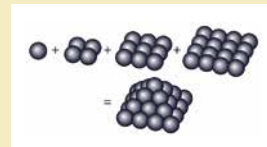
Tempel - Ezechiël

Bij de afmetingen van de 'tempel van Ezechiël' (hs. 40-48) wordt de hoogte niet expliciet vermeld. In hoofdstuk 41:6 lezen we dit: "En de zijvertrekken lagen zijvertrek boven zijvertrek, driehoog, **dertig** keer. Er waren helemaal rondom nissen in de muur die bij het huis hoorde, bedoeld als draagvlakken, omdat er geen draagvlakken mogen zijn in de muur van het huis." Vers 8 voegt hieraan toe: "Ik zag helemaal rondom aan het huis een verhoging, de fundamenten van de zijvertrekken: een volle lat, een verbinding van zes el."

Genoemde 'volle (meet)lat' was 6 el en een handbreedte, d.i. 6 x 45 cm + 7,5 cm = 52,5 cm. Hieruit zou men kunnen afleiden dat de hoogte per verdieping dus ongeveer 3,15 meter was, totaal dus tussen 9 en 10 meter.

Een paar weetjes over het getal 30

- 30 is in Romeinse cijfers: XXX (X = 10)
- 30 is de getalswaarde van de Hebreeuwse letter Lamed (= ossen prikstok) en de Griekse letter Lambda (ongezelfde betekenis, zie grieksealfabet.nl/lambda).
- 30 is de som van de eerste vier kwadratische getallen: $1^2 + 2^2 + 3^2 + 4^2 = 30$. Deze eigenschap maakt het een kwadratisch piramidaal getal of een kanonskogelgetal. De laatste naam komt van het feit dat een vierkante piramide kan worden gebouwd met precies 30 kanonskogels.
- 30 jaar getrouwd zijn heet ook wel: de parelbruiloft; dit wordt zo genoemd omdat de relatie na al die jaren prachtig glanst en stevig staat. Als bloem is de lelie gelinkt aan deze 'dertigste verjaardag van het huwelijk'.
- 30 februari (1) – wordt wel gebruikt om aan te geven dat iets nooit zal plaatsvinden.
- 30 februari (2) - In onze Gregoriaanse kalender hebben we elke vier jaar een schrikkeljaar. In die jaren telt de maand februari 29 dagen in plaats van 28. In Zweden was er echter een moment in de geschiedenis dat de maand februari 30 dagen kende (bron: isgeschiedenis.nl). In 1712 werd besloten terug te gaan naar de Juliaanse kalender door één extra schrikkel dag toe te voegen, waardoor er in dat jaar in Zweden een datum '30 februari' ontstond. Deze dag komt overeen met 29 februari in de Juliaanse kalender en 11 maart in de Gregoriaanse kalender. Uiteindelijk werd in 1753 besloten abrupt over te gaan naar de Gregoriaanse kalender. In dat jaar werd 17 februari gevolgd door 1 maart.
- 30 is het getal van cirkel en cyclus; zo is het bijvoorbeeld de belichaming van de tijdscyclus en de klok (in de vorm van een cirkel). Een cirkel is 360 graden en een klok heeft 12 tijdvakjes (van 5 min.); 360 gedeeld door 12 is 30.
- 30 is het atoomnummer van het scheikundig element Zink
- 30 kan ook worden uitgedrukt als 3×10 ; 3 is het getal van (goddelijke) volledigheid en 10 is het getal van ordinale perfectie. Bijbels gezien wijst 30 dus op de volmaaktheid van de Goddelijke ordening.

Volwassenheid en verantwoordelijkheid

In de Bijbel is 30 jaar ook de leeftijd waarop iemand een officiële of geestelijke taak begint. Hierbij hoort ook een *positieve* verantwoordelijkheid om die taak naar behoren en naar Gods wil uit te voeren.

Jozef

De geschiedenis van Jozef, opgetekend in Genesis 37-50, is indrukwekkend. Hij was Jakobs meest geliefde zoon, "...want hij was voor hem een zoon van zijn ouderdom" (Gen. 37:3). Dit wekte jaloezie op bij zijn broers. Hij kreeg van zijn vader een veelkleurig gewaad en vertelde dromen waarin hij boven zijn broers verheven was. Uit jaloezie verkochten zijn broers hem als slaaf aan handelaren, die hem naar Egypte brachten. In Egypte diende hij in het huis van Potifar, maar werd onterecht beschuldigd van aanranding en in de gevangenis geworpen. Daar legde hij

dromen uit van medegevangenen, onder wie de bakker en de schenker van de farao. Twee jaar later riep de farao Jozef om zijn eigen dromen uit te leggen. Jozef voorspelde zeven jaren van overvloed en zeven jaren van hongersnood. De farao stelde Jozef vervolgens aan als onderkoning van Egypte, de tweede na hemzelf. Hij zat als het ware aan zijn rechterhand: "De farao zei tegen Jozef: Ik ben de farao, maar zonder uw *goedvinden* zal in heel het land Egypte niemand zijn hand of zijn voet optillen" - Genesis 41:44. Farao gaf hem een nieuwe naam: "De farao gaf Jozef de naam Zafnath Paäneath ..." (vs. 45), hetgeen waarschijnlijk iets betekent als: verlosser van de eeuw/wereld; mogelijk ook: uitlegger van verborgenheden.

In vers 46 lezen we: "En Jozef was **dertig jaar** oud, toen hij bij de farao, de koning van Egypte, in dienst trad." Tijdens de hongersnood kwamen zijn broers graan kopen in Egypte.

Zonder dat ze wisten wie hij was, testte Jozef hun hart. Uiteindelijk onthulde hij zijn identiteit, vergaf zijn broers en liet zijn vader Jakob en de hele familie naar Egypte komen. Zo redde Jozef zijn familie van de hongersnood. Of eigenlijk, volgens Jozef redde God de familie op deze wonderlijke manier: "Jullie hebben weliswaar kwaad tegen mij bedacht, maar God heeft dat ten goede gedacht, om te doen zoals het op deze dag is: een groot volk in leven te houden" (Gen. 50:20).

Leviëten

Numeri 8:24 zegt: "Dit geldt voor de Leviëten: vanaf vijftientwintig jaar oud en daarboven is men tot de dienst in de tent van ontmoeting verplicht." Zij moesten allerlei diensten verrichten met betrekking tot de tabernakel, zoals het dragen van tabernakelonderdelen en rituele voorwerpen, het opbouwen en opbreken om verder te

trekken, behulpzaam zijn bij de taken die in het heiligdom moesten gebeuren. Enzovoort.

Zij waren in dienst tot hun vijftigste levensjaar. Dan mochten ze met pensioen gaan en konden eventueel als vrijwilligers dienstbaar zijn aan hun broeders (vs. 25-27).

In Numeri 4:3 krijgen Mozes en Aäron de opdracht het aantal op te nemen van de nakomelingen van Kahath of Kehat (= verzameling) om de meer heilige taken op te nemen. Kahat was de tweede zoon van Levi en onder zijn nakomelingen bevonden zich ook Mozes en Aäron (Ex. 6:17-19). Uit het geslacht van Aäron werden de priesters gekozen om de heilige dienst te verrichten. Deze 'getelden' uit Kahath mochten hun verantwoordelijke taken opnemen als ze **dertig** jaar oud waren.

Later, in de tijd van koning David, werd de leeftijd voor de dienst van de Levieten verlaagd tot twintig jaar: "Want David had gezegd: De HEERE, de God van Israël, heeft Zijn volk rust gegeven, en Hij zal in Jeruzalem wonen tot in eeuwigheid" (1 Kron. 23:25). De tabernakeldienst werd ingewisseld voor de tempeldienst, waarvoor David de gang van zaken regelde.

Tussen twee haakjes: Hierboven werden Mozes en Aäron genoemd. Zij hebben hun taak als leiders van Israël getrouw vervuld. Toen zij gestorven zijn, nam Israël een rouwperiode in acht van **30 dagen**: "Heel het huis van Israël beweende Aäron dertig dagen lang" - Numeri 20:29.

"De Israëlieten beweedden Mozes in de vlakke van Moab dertig dagen lang" - Deuteronomium 34:8.

David

Net als Jozef is ook de levensloop van David indrukwekkend. Om kort te gaan: Hij was de jongste zoon van Isaï uit Bethlehem. Hij begon als eenvoudige herdersjongen, maar God koos

hem uit om later koning van Israël te worden. De profeet Samuel zalfde hem, terwijl Saul nog koning was (1 Sam. 16).

Als jongeman versloeg David de reus Goliath met een slinger en vijf stenen, wat hem beroemd maakte in Israël. Hij diende daarna in het leger van koning Saul, maar toen Saul jaloers op hem werd, moest David jarenlang vluchten en leven als een vluchteling.

Na Sauls dood werd David eerst koning over Juda, en later over het hele volk Israël. Hij maakte Jeruzalem tot hoofdstad en bracht de ark van het verbond daarheen. Hij was dichter en muzikant, en veel psalmen in de Bijbel zijn door hem geschreven.

David was een groot koning, maar maakte ook fouten, zoals in het verhaal met Batseba. Toch bleef hij een man naar Gods hart, want de HEERE had hem uitverkoren om koning over Zijn volk Israël te zijn. De naam 'David' betekent: geliefde.

2 Samuel 5:4 zegt: "**Dertig** jaar oud was David toen hij koning werd; veertig jaar heeft hij geregeerd."

Hij kreeg daarmee een uiterst verantwoordelijke taak om Israël te verlossen van de vijanden en rust te brengen voor Gods uitverkoren volk. Hij werd de stamvader van het koningshuis van Israël waaruit zo'n duizend jaar later dé Geliefde, de Zoon van David, geboren werd.

Jezus Christus

Hij was de beloofde Messias (Grieks: *Christus*), de Zoon van God "Die wat het vlees betreft geboren is uit het geslacht van David" (Rom. 1:3).

De engel Gabriël mocht aan Maria de geboorte aankondigen en vertellen wat de bedoeling was: "En zie, u zult zwanger worden en een Zoon baren en u zult Hem de naam Jezus geven. Hij zal groot zijn en de Zoon van de Allerhoogste genoemd worden, en God, de Heere, zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal over het huis van Jakob Koning zijn tot in eeuwigheid en aan Zijn Koninkrijk zal geen einde komen" (Luk. 1:31-33).

Over de jeugd van Jezus is niet zoveel bekend, over Zijn bediening en werk des te meer: "En Hij, Jezus, was ongeveer **dertig** jaar toen Hij *Zijn dienstwerk* begon" (Luk. 3:23).

Opvallend is dat hier het woord 'on-

geveer' erbij staat. Dit komt wel vaker voor in de Bijbel in verbinding met een getal (zie bijv. Luk. 8:42; Joh. 6:10; Hand. 1:15). Het gaat daarbij kennelijk niet zozeer om het exacte aantal, maar meer om het noemen van het specifieke getal. Dat getal staat dan ergens voor, heeft een symbolische betekenis. In Handelingen 19:7 bijvoorbeeld lezen we: "En het waren bij elkaar ongeveer twaalf mannen." Dat is raar als het gaat om het precieze aantal, want 12 is zo geteld. Kennelijk moest hier het getal 12 genoemd worden, want dat hoort speciaal bij het volk Israël.

Zoals eerder al bleek, staat het getal 30 - als het gaat om leeftijd - voor volwassenheid en verantwoordelijkheid. En dat geldt zeker ook voor de bediening en het werk van de Heere Jezus. Hij is de uitverkoren Priester-Koning, Wiens taak zich uitstrekt van de aarde tot in de hemel, het binnenste Heiligdom (zie Hebr. 9:12). Zowel voor het priesterschap als het koningschap staat het getal 30 voor de leeftijd waarop Hij deze verantwoordelijke en heilige taak op Zich neemt.

Dertig zilverstukken

Hier komt een *negatieve* verantwoordelijkheid naar voren.

Zacharia

In hoofdstuk 11 van het boek Zacharia worden twee symbolische herdersstaven genoemd: Lieflijkheid en Samenbinding. Deze staven verbeelden de bescherming en eenheid die de HEERE aan Israël gaf. De staf *Lieflijkheid* staat voor het verbond waarin God Israël beschermde tegen vijandige volken. Toen het volk Hem echter verliet, trok Hij deze bescherming terug. De gevolgen waren ernstig: Israël werd overwonnen, verspreid en moest lijden onder de heidenvolken. De 'ellendigste onder de schapen'- de getrouwen - herkenden dit als een woord van God.

De tweede staf, *Samenbinding*, symboliseert de broederband tussen de stammen van Israël (de tien noordelijke stammen) en Juda (de twee zuidelijke). Door de zonde en afgoderij van het volk werd ook deze band verbroken, wat uiteindelijk leidde tot een definitieve scheiding tussen beide na de ballingschap.

Met het verbreken van beide staven raakte Israël zijn Goddelijke Herder kwijt. Toen later de Messias kwam om het nieuwe verbond op te richten, werd ook Hij verworpen. Tot op heden zijn de staven verbroken: Israël leeft grotendeels verstrooid onder de volken en onder druk. Toch wijst de profetie vooruit en is er hoop: Gods plan is niet ten einde! Ondanks de verworping zal er herstel komen, want de Herder keert terug en zal Zijn volk op nieuw bijeenbrengen.

In Zacharia 11:12-13 lezen we over een symbolische daad waarin God dertig zilverstukken ontvangt als 'loon' en deze vervolgens in de tempel naar de pottenbakker laat werpen: "Toen hebben zij Mijn loon afgewogen: **dertig** zilverstukken." Deze dertig zilverstukken vertegenwoordigen de prijs waarvoor Israël, Gods volk, als het ware aan de heidense volken werd 'verkocht'.

In Exodus 21:32 blijkt dit het bedrag te zijn voor de schadevergoeding bij de dood van een slaaf c.q. dienstknecht. Zacharia vervolgt met: "Maar de HEERE zei tegen Mij: Werp dat de pottenbakker toe – een mooie prijs waarop Ik door hen geschat ben! Daarop nam Ik de dertig zilverstukken en wierp ze in het huis van de HEERE de pottenbakker toe" (vs. 13). Feitelijk is de HEERE hen niet meer waard dan 30 zilverstukken.

Judas

In het Nieuwe Testament lezen we over de prijs die betaald is voor de ware Dienstknecht, de Heere Jezus. Judas levert Hem over voor dertig zilverstukken: "Wat wilt u mij geven, als ik Hem aan u overlever? En zij kenden hem **dertig** zilveren penningen toe" (Matt. 26:15).

Later krijgt Judas berouw en werpt hij het geld terug in de tempel. De priesters kopen er een stuk grond van - het veld van de pottenbakker - een begraafplaats voor vreemdelingen, later bekend als Akeldama, bloedakker (Matt. 27:8; Hand. 1:19).

30 eeuwen - Hoop

Toch blijft het hier niet bij. De verwijzing naar de pottenbakker

ker doet denken aan Jeremia 18 en 19, waar het volk Israël wordt vergeleken met klei in de hand van de pottenbakker. Als het vat mislukt, maakt de pottenbakker iets nieuws. Zo laat God zien dat Hij ook met Zijn volk opnieuw kan beginnen na oordeel en verbreking.

Het afgewezen volk en de verworpen Messias zijn onderdeel van Gods grotere plan. Door het lijden en sterven van de Heere Jezus ontstaat er ruimte voor vernieuwing. De pottenbakker maakt een nieuw vat - een nieuw verbond. God verandert oordeel in genade en afwijzing in herstel. Dit wijst ons uiteindelijk op de hoop die in Christus te vinden is: verlossing voor Israël en voor de volken. We leven nu bijna 30 eeuwen na de regeerperioden van David en Salomo. Hopelijk breekt spoedig de tijd aan, dat de Meerdere van

hen verschijnt en orde op zaken gaat stellen in deze wereld: oordeel en herstel. Dat zal ertoe leiden dat Gods gerechtigheid (lees: *Gods wil*) wordt uitgeoefend, hetgeen echte vrede op aarde zal brengen, zoals Jesaja destijds heeft geprofeteerd: "De vrucht van de gerechtigheid zal vrede zijn, en de uitwerking van de gerechtigheid: rust en veiligheid tot in eeuwigheid" (hs. 32:17). Een regel uit een oud lied van Hiëronymus van Alphen (1746-1803) zegt: 'Die hoop moet al ons leed verzachten. Komt, reisgenoten, 't hoofd omhoog!' (Lb. v.d. Kerken 291; Joh. de Heer 342).

Inderdaad, de dag komt steeds dichterbij dat het lijden van de tegenwoordige tijd (Rom. 8:18) overgaat in een wonderbare heerlijkheid die van Godswege zal worden geopenbaard!

Andere vermeldingen

Tenslotte nog enkele andere teksten waarin het getal 30 een rol speelt:

Numeri 18:16	Eerstgeborenen werden na een maand (30 dagen) vrijgekocht.
Richteren 10:4	Jaïr had 30 zonen, die op 30 ezelshengsten reden en 30 steden hadden.
Richteren 12:9	Ebzán had 30 zonen en huwelijkte 30 dochters uit, terwijl hij voor zijn zonen 30 dochters van elders bracht.
Richteren 12:14	Abdon had veertig zonen en 30 kleinzonen.
Richteren 14:11	Simson had 30 metgezellen bij zijn bruiloft.
Richteren 14:19	Simson sloeg 30 man van de Askalonieten dood.
Richteren 20:31	De Benjaminiten doodden ongeveer 30 man van Israël.
1 Samuel 9:22	Samuel ontving Saul en de zijnen, ongeveer 30 man.
2 Samuel 23 e.a.	David had elitetroepen van 30 man.
Esther 4:11	Esther is 30 dagen niet geroepen om naar de koning te komen.
Jeremia 38:10	Ebed-Melech trok met 30 man Jeremia uit de put omhoog.
Ezechiël 1:1	"In het dertigste jaar (...) gebeurde het dat de hemel geopend werd en ik visioenen van God kreeg te zien."
Daniël 6:8 e.v.	Daniël werd in de leeuwenkuil geworpen, omdat hij 30 dagen een wet van Meden en Perzen had overtreden: hij mocht zijn God niet aanroepen.

God alleen is genoeg

Er is een liedboek in de Bijbel dat veel van onze gedachten en gevoelens verwoordt en ons helpt om in het lijden van de tegenwoordige tijd troost te vinden. Veel gelovigen kunnen accepteren dat het leven soms een strijd is en dat God lijden toelaat. Maar in hun hoofd hebben zij al een idee hoe dit dan in hun leven moet functioneren.

Ronald Lammers

Het lijden dat God toelaat

Wij denken dikwijls dat Gods toelaten van het lijden van drie voorwaarden afhankelijk is:

1. Het moet tijdelijk zijn - bijvoorbeeld: als een maatregel om ons weer op Gods weg te brengen;
2. het moet te begrijpen zijn - bijvoorbeeld: 'God liet dit toe omdat ...' en
3. het moet direct toepasbaar zijn - bijvoorbeeld: als ik mijn lessen heb geleerd, hoef ik de pijn niet nog een keer te ervaren.

We moeten eerlijk zijn. Dit strookt niet met de ervaringen van veel gelovigen. Daardoor blijven we gefrustreerd zoeken naar antwoorden. Maar juist in dit onbegrepen werk van God in het leven, roept God om ons hart: 'Zoek Mij! Vind Mij! Laat Mij je vervullen met Mijn goedheid in de pijn. Laat Mij je overweldigen met Mijn nooit ophoudende goedheid terwijl je lijdt ... Eens worden jouw tranen parels. Geloof en vertrouw je Mij?'

Als we zo zoeken naar intimiteit met God, vinden we blijken van Zijn goedheid op onze levensweg. Hoe gebroken deze weg ook is ... Hoe we ook gezondigd hebben op deze weg en nog zullen zondigen! We vinden deze uitingen van goedheid in de Psalmen verwoord. Daarom lezen wij met een verlangend hart delen uit verschillende Psalmen. Dit zal ons hart tot aanbidding brengen en ons verlangen naar God versterken!

De uitingen van Gods goedheid

1. God herstelt ons

Te midden van gebrokenheid verlangen we naar herstel. God belooft dat ook (maar heeft daar niet een tijdstip aan verbonden in dit leven - we kunnen echter wel zeker zijn dat Zijn herstel volkomen zal zijn als wij Hem ontmoeten). In dit herstel zullen wij Zijn liefde en trouw gaan ervaren. In dit herstel zien we iets heel groots. Hij verandert ons lot van lijden naar grote heerlijkheid. We ervaren dat als onze zonden worden vergeven. We ervaren het als onze ziel Hem ontmoet. Deze ontmoeting versterkt de hoop dat eens alles goed zal komen. Onze geest wordt gebroken door het leven, maar vindt zijn herstel in de Herder van onze ziel.

De HEERE is mijn Herder,
mij ontbreekt niets.

Hij doet mij neerliggen in grazige weiden,
Hij leidt mij zachtjes naar stille wateren.

Hij verkwikt mijn ziel,
Hij leidt mij in het spoor van de gerechtigheid,
omwille van Zijn Naam.
(Psalm 23:1-3)

De HEERE is nabij de gebrokenen van hart,
Hij verlost de verbrijzelden van geest.
(Psalm 34:19)

2. God zorgt voor ons

Wij zijn eenzame en bange mensen. We hebben een Vaderhand nodig die ons leidt door dit leven, die ons een gevoel van veiligheid geeft zonder dat de oplossingen van onze pijn direct worden gegeven of worden ervaren. In deze Vader vinden we de vervulling van ons verlangen naar iets groots en sterks wat tussen ons en onze pijn in gaat staan.

Zoals een vader zich ontfermt over *zijn* kinderen,
zo ontfermt de HEERE Zich over wie Hem vrezen.
(Psalm 103:13)

3. God geeft ons rust

Al het verdriet, in ons leven of in het leven van hen van wie wij houden, kan ons onrustig maken. We verlangen ernaar te ontsnappen aan de pijn van vandaag. We willen de druk van de ketel. Sommigen boeken een vakantie, gaan er een weekend tussenuit. Anderen vluchten in boeken of films. Weer anderen verliezen zich in sport of een nieuwe relatie. Allemaal met één doel, te ontsnappen aan de werkelijkheid die pijn doet. Maar de werkelijke rust is alleen te vinden in God! We zijn alleen in en door Hem in staat te rusten te midden van een waanzinnige wereld waar mensen scheiden, waar gelovigen worden vervolgd, waar ziekten ons levenspad kunnen verwoesten ...

Waarom kan een zuster mij vertellen dat zij te midden van het besef dat zij kanker heeft, de overweldigende nabijheid van God ervaart in een rust die niet verstandelijk te verklaren is? Dat kan alleen omdat die rust wordt gegeven...

HEERE, mijn hart is niet hoogmoedig,
mijn ogen zijn niet trots,
ook wandel ik niet in dingen die te groot en
te wonderlijk voor mij zijn.

Voorwaar, ik heb mijn ziel tot rust en tot stilte gebracht,
als een kind dat de borst ontwend is, bij zijn moeder,
mijn ziel is in mij als een kind dat de borst ontwend is.
(Psalm 131:1 en 2)

4. God vult ons

Wij voelen ons dikwijls niet alleen eenzaam, maar ook leeg. Maar de deur naar het paradijs, waar we naar verlangen, is gesloten. De poort naar de hemel is echter een open poort. Het is goed om te leven met een innerlijke honger. Weiger de leegte van je hart te verminderen door te proberen het te vullen of ervan weg te vluchten. Gebruik je innerlijke honger om alvast te genieten van het geweldige banket dat op ons wacht. Dan proeven we nu al veel uitingen van Gods genade. Dan wordt onze ziel nu al gevoed met het goede van God. Zijn zegeningen te midden van de pijn, vullen dan de leegtes. En een dankbaar hart groeit in relatie tot Hem Die ons verzadigt met Zijn liefde.

De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden;
wie de HEERE zoeken, zullen Hem loven.
Uw hart zal voor eeuwig leven.
(Psalm 22:27)

Laten zij de HEERE loven om Zijn goedertierenheid
en om Zijn wonderen voor de mensenkinderen.
Want Hij heeft de dorstige ziel verzadigd
en de hongerige ziel met het goede vervuld.
(Psalm 107:8 en 9)

5. God verheerlijkt ons

Al deze uitingen van goedheid leiden uiteindelijk tot Gods doel, dat wij in Hem voor altijd worden verheerlijkt. Ik heb jaren achter elkaar het kerstconcert in de Rotterdamse Doelen bijgewoond. Het is jaren door de EO uitgezonden. Het was altijd spannend wanneer dit gebeurde. Want zouden wij in beeld komen? Als kleine jongen was dat zo'n beetje het hoogtepunt van de avond. De koorleden kwamen natuurlijk uitgebreid in beeld - dan riepen we in koor: 'Kijk pa, daar sta je!'. En dan glunderde mijn vader. Hij was immers gezien. Later zijn mijn vrouw en ik een keer in een uitzending geweest van de EO, in de serie man / vrouw. We waren één van de vier echtparen met wie werd gesproken over een bepaald onderwerp. We kwamen uitgebreid in beeld. De spanning van het op de televisie komen kan ik bijna nog ervaren. Maar waarom is dat zo bijzonder? Voor mijzelf was dit omdat ik gezien werd. Het geeft een gevoel van belangrijkheid dat je in beeld komt.

Wat heeft God nu besloten bij de aanvang van Zijn schepping? Dat de mens het hoogtepunt zou worden van Zijn schepping. Dat de mens zou worden gemaakt naar Zijn beeld en Zijn gelijkenis. Hoewel de mens is gevallen, kan in de relatie met God dit beeld weer worden hersteld. Als de mens al zoveel waarde heeft voor God in zijn gevallen toestand, kunnen we ons dan voorstellen hoe we zullen zijn in

de hemel? Kunnen we ons voorstellen dat iemand daar met een prachtig ontspannen gezicht nooit meer bang zal zijn omdat alle angst voor eeuwig verdwenen zal zijn? Kunnen we ons voorstellen dat alle pijn die een scheiding met zich meebrengt daar nooit meer ervaren zal worden? Kunnen we ons voorstellen dat een ander daar lachend kijkt naar de Heere Jezus Christus en zegt: ik kan mij niet meer herinneren hoe het op aarde was? Kunnen we ons voorstellen dat we ons nooit meer zullen schamen voor onze verborgen zonden? Kunnen we ons voorstellen dat al ons verlies op aarde, dáár winst betekent? Nu al worden wij door God gezien. Nu zijn wij al voor Hem in beeld. Maar straks zullen we voor God voor altijd in beeld zijn! En dat ook ervaren!

U echter, HEERE, bent een schild voor mij,
mijn eer; U heft mijn hoofd omhoog.
(Psalm 3:4)

Ook hebt U mij het schild van Uw heil gegeven,
Uw rechterhand heeft mij ondersteund,
Uw zachtmoedigheid heeft mij groot gemaakt.
(Psalm 18:36)

6. God geeft Zichzelf

Te midden van al ons verdriet zullen we gaan ervaren dat we ten diepste hunkeren naar God. Ieder mens is op zoek naar iets groots, iets goddelijks. Dit besef heeft God Zelf aan de mens gegeven. Gods uitingen van goedheid leiden altijd tot Zijn Zoon. Hij is - zoals Paulus verwoordt in Kolossenzen 1:27 - Christus in u, de hoop der heerlijkheid! In Hem stilt God onze honger en voedt Hij ons met hoop. In Hem blijven we altijd verbonden met de goedheid van God.

Ik *echter* zal in gerechtigheid Uw aangezicht aanschouwen;
ik zal, wanneer ik ontwaak, verzadigd worden met Uw beeld.
(Psalm 17:15)

Deze God is genoeg! Hij is in alles genoeg voor ons. Vlucht met je pijn in Zijn armen en laaf je aan Zijn hart. Dan wordt jouw geloof een weten dat Hij ons herstelt, dat Hij voor ons zorgt, ons rust geeft, ons vult en ons in Christus verheerlijkt. Onze God stroomt over van liefdevolle goedheid.

GOD ALLEEN IS GENOEG

Laat niets je verontrusten,
niets je angstig maken.
Alles gaat voorbij,
maar God verandert nooit.

Wie geduldig volhardt,
zal alles ontvangen.
Wie God heeft,
wil niets anders meer.

Koor:

God alleen is genoeg, God alleen is genoeg,
Wie God heeft, wil niets anders meer.

Vertaling van: God Alone Is Enough van John Michael Talbot
(beluister dit lied op de AMEN-site)

Belofte van de Geest

Onlangs was het weer Pinksteren, van oudsher gekend als het Wekenfeest en sinds Handelingen 2 vooral bekend om de uitstorting van de Geest. Een bijzondere gebeurtenis voor Israël, en ook een belofte voor de toekomst! En... hoe zit het met de Gemeente en de boodschap van Paulus?

Hoite Slagter

Op de Pinksterdag, de vijftigste dag, haalt Petrus de profetie van Joël aan:

- 28 "Daarna zal het geschieden dat Ik Mijn Geest zal uitstorten op alle vlees: uw zonen en uw dochters zullen profeteren, uw ouderen zullen dromen dromen, uw jongemannen zullen visioenen zien.
- 29 Ja, zelfs op de dienaren en op de dienaressen zal Ik in die dagen Mijn Geest uitstorten.
- 30 Ik zal wondertekens geven aan de hemel en op de aarde: bloed en vuur en rookzuilen.
- 31 De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed, voor die dag van de HEERE komt, die grote en ontzagwekkende.
- 32 Het zal geschieden dat ieder die de Naam van de HEERE zal aanroepen, behouden zal worden. Want op de berg Sion en in Jeruzalem zal ontkoming zijn, zoals de HEERE gezegd heeft, namelijk bij hen

die ontkomen zijn, die de HEERE roepen zal" (Joël 2:28-32).

Heengaan en terugkeren

De discipelen waren bij elkaar "En aan hen werden tongen als van vuur gezien, die zich verdeelden, en het zat op ieder van hen" (Hand. 2:3). Dit was heel bijzonder. De discipelen hadden veel meegemaakt in een korte tijd. De Heere Jezus was gestorven aan het kruis op Golgotha, alles leek hopeloos, maar de Heere stond weer op. Dat moet een shock voor hen zijn geweest.

Na Zijn opstanding spreekt Hij veertig dagen lang over zaken die het koninkrijk van God betreffen. Hoe het op aarde gevestigd gaat worden. De Heere gaat terug naar de hemel (Hemelvaart) en mannen in witte klederen zeggen: "Galilese mannen, waarom staat u omhoog te kijken naar de hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is naar de hemel, zal op dezelfde

wijze terugkomen als u Hem naar de hemel hebt zien gaan" (Hand. 1:11). Daarom gingen ze met blijdschap terug naar Jeruzalem (Luk. 24:52) om te wachten op de Heilige Geest. Tien dagen later wordt er van de Geest uitgestort. Er staat niet dat Joëls profetie vervuld is op dat moment, maar Petrus zegt: "dit is het". De omstanders begrepen niet wat er gebeurde. Sommigen dachten zelfs aan dronkenschap. Maar Petrus verklaart dat hetgeen gebeurde in overeenstemming is met wat Joël in genoemde profetie zegt. Bij vervulling gaat het erom dat het gebeurt en daarmee is het klaar. Tussen de hemelvaart van de Heere en Zijn wederkomst gebeuren de dingen die Joël heeft beschreven. De Geest werd uitgestort, dat gebeurde tijdens de Handelingenperiode meerdere keren. De Geest werd niet op *alle* gelovigen uitgestort, maar op bepaalde groepen of op personen. Het gevolg was dat degenen die de Geest ontvingen, konden profeteren.

Het vervolg van de profetie van Joël, de wondertekens in de hemel en op de aarde, heeft nog niet plaatsgevonden. De (eind)vervulling van deze profetie is vooruitgeschoven in de tijd. Bloed, vuur en rook heeft te maken met oordelen. Dit zal plaatsvinden voordat de grote dag van de Heere aanbreekt.

Neerdalen en opvaren

De hoop van het volk van Israël is de hoop op de terugkeer van de Heere Jezus Christus. In de Efezebrief zien we een andere hoop. Het gaat dan niet om *heengaan en terugkeren*, maar om *neerdalen en opvaren*: "Degene Die neergedaald is, is ook Degene Die opgevaren is ver boven alle hemelen om alle dingen te vervullen" (Efe. 4:10). Het terugkeren naar de aarde is niet de boodschap voor de Efeziërs. Deze brief gaat over het Lichaam van Christus. De Heere kwam

naar de aarde en ging weer naar de hemel. "Daarom zegt Hij: Toen Hij opvoer in de hoogte, nam Hij de gevangenis gevangen en gaf Hij gaven aan de mensen" (Efe. 4:8). Het opvaren is het eindstation.

In Efeze 1:20-23 lezen we:

"... toen Hij Hem uit de doden opwekte en aan Zijn rechterhand zette in de hemelse gewesten, ver boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij en elke naam die genoemd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de komende. En Hij heeft alle dingen aan Zijn voeten onderworpen en heeft Hem als hoofd over alle dingen gegeven aan de gemeente, die Zijn lichaam is en de vervulling van Hem Die alles in allen vervult".

Het gaat om *boven*. De Heere kwam in de eerste plaats voor Zijn volk en voor hen is de belofte dat Hij terug zal komen. Hij zal terugkeren op de Olijfberg. Maar bij de boodschap van Paulus gaat het om het hemelse en het daarin verblijven: "... en heeft ons met Hem opgewekt en met Hem in de hemelse gewesten gezet in Christus Jezus" (Efe. 2:6).

Wanneer begon de Gemeente, het Lichaam van Christus?

Pinksteren is niet de geboortedag van de Gemeente, het Lichaam van Christus. Een groot deel van het Christendom gaat ervan uit dat de Gemeente gestart is in Handelingen 2, bij de uitstorting van de Geest.

Anderen zeggen dat de Gemeente begonnen is in Handelingen 13, bij het begin van de bediening van Paulus. En er is ook een kleine groep die gelooft dat de Gemeente begonnen is bij Handelingen 28:28. In de praktijk betekent dit dat de eerste groep zich houdt aan sacramenten zoals doop en avondmaal. De tweede groep houdt zich alleen nog aan het avondmaal. De derde groep vindt dat geen enkel sacrament bestemd is voor de Gemeente. Wanneer je vindt dat de Gemeente eerder dan Handelingen 28 is begonnen, stel je eigenlijk de Gemeente in de plaats van Israël (de zgn. vervangingstheologie).

Een geest in het binnenste

In het Oude Testament zegt Ezechiël:

"Zeg daarom: Zo zegt de Heere HEERE: Ik zal u verzamelen uit de volken, en Ik zal u bijeenbrengen uit de landen waaronder u overal verspreid bent, en Ik zal u het land van Israël geven. Zij zullen daarheen komen en daaruit al zijn afschuwelijke afgoden en al zijn gruweldaden wegdoen. Ik zal hun één hart geven en een nieuwe geest in uw binnenste geven. Ik zal het hart van steen uit hun vlees wegdoen en hun een hart van vlees geven, zodat zij in Mijn verordeningen gaan en Mijn bepalingen in acht nemen en die houden. Dan zullen zij Mij een volk zijn, en zal Ik hun een God zijn" (Ezech. 11:17-20).

Het volk krijgt een geest in hun binnenste en het gevolg is dat ze in de verordeningen van de Heere zullen gaan wandelen. In hoofdstuk 36 zegt Ezechiël:

"Zeg daarom tegen het huis van Israël: Zo zegt de Heere HEERE: Ik doe het niet om u, huis van Israël, maar om Mijn heilige Naam, die u ontheiligd hebt onder de heidenvolken waarheen u gegaan bent. Ik zal Mijn grote Naam heiligen, die onder de heidenvolken ontheiligd is, die u in hun midden ontheiligd hebt. Dan zullen de heidenvolken weten dat Ik de HEERE ben, spreekt de Heere HEERE, als Ik in u voor hun ogen geheiligd word. Ik zal u uit de heidenvolken halen en u uit alle landen bijeenbrengen. Dan zal Ik u naar uw land brengen. Ik zal rein water op u sprenkelen en u zult rein worden. Van al uw onreinheden en van al uw stinkgoden zal Ik u reinigen. Dan zal Ik u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in uw binnenste geven. Ik zal het hart van steen uit uw lichaam wegnemen en u een hart van vlees geven. Ik zal Mijn Geest in uw binnenste geven. Ik zal maken dat u in Mijn verordeningen wandelt en dat u Mijn bepalingen in acht neemt en ze houdt. U zult wonen in het land dat Ik uw vaders gegeven heb, u zult een volk voor Mij zijn en Ik zal een God voor u zijn" (Ezech. 36:22-28).

De Heere zal een geest geven in hun binnenste. Dit heeft allemaal te maken met het nieuwe verbond. We zien in Jeremia 31 met wie het nieuwe verbond gesloten wordt:

"Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik het huis van Israël en het huis van Juda bezaaien zal met zaad van mensen en zaad van dieren. Dan zal het gebeuren, dat Ik ten aanzien van hen zal waken om te bouwen en te planten, zoals Ik ten aanzien van hen gewaakt heb om weg te rukken en af te breken, om omver te halen en te vernielen, en hun kwaad aan te doen, spreekt de HEERE.

In die dagen zullen zij niet meer zeggen: De vaders hebben onrijpe druiven gegeten, en de tanden van de kinderen zijn stomp geworden. Maar ieder zal om zijn eigen ongerechtigheid sterven. Ieder mens die onrijpe druiven eet – zijn tanden zullen stomp worden. Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten, niet zoals het verbond dat Ik met hun vaders gesloten heb op de dag dat Ik hun hand vastgreep om hen uit het land Egypte te leiden – Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de HEERE. Voorzeker, dit is het verbond dat Ik na die dagen met het huis van Israël sluiten zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn. Dan zullen zij niet meer eenieder zijn naaste en eenieder zijn broeder onderwijzen door te zeggen: Ken de HEERE, want zij zullen Mij allen kennen, vanaf hun kleinste tot hun grootste toe, spreekt de HEERE. Want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en aan hun zonde niet meer denken" (Jer. 31:27-34).

Dit is een prachtige profetie met heilsbeloften voor het volk Israël. De HEERE zal hun nabij zijn. Het gedeelte: "Ik zal hun tot een God zijn en zij

Vervolg op pagina 18.

NAVO

The Hague
La Haye

24-25 VI 2025
Summit | Sommet

Nederland organiseert op 24 en 25 juni de NAVO-top 2025 in Den Haag, bezocht door tientallen wereldleiders en ministers, en duizenden delegatieleden. Naast alle hinder van mobiliteitsmaatregelen ook een geldverslindende operatie. In de voorjaarsnota staat dat de top 'vooralsnog' 183,4 miljoen gaat kosten (*Bron: nos.nl*).

Ook in Nederland is een fanatieke campagne gevoerd over het nut van deze top en de NAVO. Zelfs op scholen werden kinderen 'voorgelicht', hetgeen veel kritiek heeft opgeleverd: 'indoctrinatie', 'manipulatie', 'intimidatie', etc.

In 1949 is het bondgenootschap opgericht met als kernprincipe collectieve verdediging (Art. 5). Dit betekent dat een aanval op één lidstaat wordt beschouwd als een aanval op alle. Echter, in de praktijk is de NAVO veel meer geworden dan een verdedigingsalliantie. Aan de leiband van de VS, de grootste financier, heeft het ook aanvalsacties uitgevoerd (bijv. Servië, Irak, Libië).

NAVO-verplichtingen

Inmiddels is wel duidelijk geworden dat de NAVO zich niet alleen bezighoudt met militaire doelen, maar ook met andere maatschappelijke thema's. Zo verklaarde Fleur Agema, vml. minister van Volksgezondheid, in oktober 2024 in de Tweede Kamer dat de Nederlandse pandemieparaatheid deels wordt bepaald door geheime NAVO-verplichtingen. Volgens Agema kreeg ze hierover een geheime briefing, waarvan de inhoud niet openbaar is, ook niet voor de Tweede Kamer.

Interessant is het artikel "**De NAVO-doctrine voor StratCom, PsyOps en Info Ops**" van Cees van den Bos. Hij onderzoekt hoe de NAVO sinds 2014 een uitgebreid netwerk heeft opgebouwd voor psychologische oorlogsvoering, strategische communica-

tie (StratCom) en informatie-operaties (Info Ops). Deze operaties richten zich niet alleen op vijandige staten, maar ook op de burgerbevolking van NAVO-lidstaten.

Zo bevat het StratCom-werkprogramma van 2024 onderwerpen als 'de publieke perceptie van de migratiecrisis in het Middellandse Zeegebied' en 'kwaadaardige informatiebeïnvloeding op het gebied van klimaat en milieu'. Dit centrum coördineert informatieve en psychologische operaties, waaronder 'zwarte psyops', valse vlag-operaties die bedoeld zijn om de publieke opinie te manipuleren.

In Nederland werkt de NAVO ook samen met inlichtingendiensten zoals de MIVD, AIVD en NCTV via structuren zoals de Joint Intelligence and Security Division (JIVD). Tussen twee haakjes: sommigen vinden het opvallend dat na het vertrek van Mark Rutte naar de NAVO, uit het niets Dick Schoof (voormalig directeur van de AIVD) werd aangesteld als minister-president.

Van den Bos werpt een kritisch licht op de rol van de NAVO in het beïnvloeden van de publieke opinie en benadrukt dat de toepassing van NAVO-doctrines voor psyops en info-ops op burgers in vreedstijd belangrijke ethische vragen oproept.

Lees het hele artikel op: <http://bomenenbos.substack/p>

Oekraïne/Rusland

Uiteraard zal het op de NAVO-top vooral ook gaan over de oorlog op het Europese continent. Het is verbazingwekkend hoe militaire functionarissen en politici (uitzonderingen daargelaten) voortdurend oorlogsretoriek uitgieten over de bevolking (zie Frans Timmermans en oud-generaal Mart de Kruif in het programma Buitenhof – video op de AMEN-site). Oekraïne is geen NAVO-lid, dus artikel 5 gaat niet op. Men vindt de dreiging van de Russische beer echter zo groot dat nu een miljarden verslindende operatie

op touw wordt gezet om het militaire apparaat op orde te brengen.

Terechte vraag is: waarom niet zoeken naar diplomatieke oplossingen? Dat is ook de vraag die **Prof. Dr. Jeffrey D. Sachs** stelt in een interview met *Indepen Nieuws*.

Sachs is hoogleraar aan de Columbia Universiteit in de VS. Zijn discipline is Politieke Economie en Internationale Betrekkingen. Eind jaren '80 adviseerde hij de Sovjet-Russische presidenten Gorbatsjov en Jeltsin over de transitie van USSR/Rusland naar een markteconomie. Ook was hij speciaal adviseur van secretaris-generaal van de VN, António Guterres. Talloze politieke leiders en andere hooggeplaatsten kent hij persoonlijk en hij is bekend met de internationale diplomatieke mores. Volgens Sachs is deze oorlog niet in 2022 begonnen, maar al veel eerder (zie ook 'De oorlog in Oekraïne werd uitgelokt' in AMEN 171, pag. 17).

Destijds hebben door hem zo genoemde 'grote leiders' als Willy Brandt en Helmut Kohl in overleg met Rusland de hereniging van Duitsland tot stand gebracht. In 1991 is de tegenhanger van de NAVO, het Warschaupact, ontbonden met de uitdrukkelijke belofte aan Rusland dat de NAVO zich niet verder zou uitbreiden. Dat is echter o.l.v. Amerika wel gebeurd, hetgeen door Rusland als een grote bedreiging wordt beschouwd.

'EU moet stoppen met oorlogstaal en weken aan vrede'

In het interview zegt hij verbaasd te zijn over de oorlogstaal van de Europese leiders en wijdt dat o.a. het eenzijdige narratief dat voortdurend wordt herhaald. Zijn advies: Laten de Europese leiders het vliegtuig nemen naar Moskou en daar met de Russische leiders gaan praten over vrede!

Zie het interview (Ned. ondertiteld – 39 min.) op de AMEN-site. •

God in Nederland – 2025

Het onderzoek 'God in Nederland' bestaat sinds 1966 en wordt eens in de tien jaar gehouden, waardoor deze een uniek inzicht geeft in de ontwikkelingen die plaatsvinden op religieus gebied binnen de Nederlandse samenleving (Bron: VU.nl).

30 jaar

Als we kijken naar de ontwikkeling van het kerklidmaatschap dan zien we dat het aantal niet-kerkelijken tussen 1995 en 2025 van 53% is opgelopen tot 73% van de bevolking in Nederland. Ongeveer driekwart beschouwt zich dus als niet-kerkelijk; de overige 27% is als volgt onderverdeeld: 8% Rooms-Katholiek, 6% PKN, 4% kleine orthodoxe kerken en 9% overige kerken en religies.

Uit het rapport:

Hier volgen enkele citaten uit het rapport *God in Nederland*:

- 'Deze daling hangt ook samen met een daling van persoonlijk geloof. Steeds minder Nederlanders zien zichzelf als een gelovig mens en

Nederlanders geloven ook steeds minder in God of een hogere macht (2015: 42%, 2024: 36%). Deze recente daling wordt veroorzaakt door een toename van het aandeel ongelovige, niet-kerkelijke Nederlanders onder de bevolking. Met andere woorden, het geloof buiten de kerken daalt. Onder kerkleden zien we daarentegen een (lichte) toename van het geloof.'

- 'Naast kerklidmaatschap en geloof is kerkgang een andere belangrijke dimensie van kerkelijke godsdienstigheid. Hier is eveneens sprake van een dalende trend. In 2015 woonde 18 procent van de Nederlandse bevolking regelmatig of soms een kerkdienst bij, maar anno 2024 is dit nog maar 14 procent van de bevolking (...) In vergelijking met 2015 lezen anno 2024 minder Nederlanders in de Bijbel en bidden minder Nederlanders.'
- 'Nederlanders willen geen concrete invloed van de kerken op het openbare leven of de politiek, maar ze hechten wel waarde aan de pre-

sentie van de kerken en het vieren van christelijke feestdagen als concrete uitingen van de Nederlandse identiteit.'

Trendbreuk

Van de Millennials (geboren tussen 1981 en 1996) noemt 22% zich gelovig. Maar van de 18-plussers van Generatie Z (geboren tussen 1997 en 2012) noemt 27% zich gelovig. En dat is volgens de onderzoekers een trendbreuk. Voor het eerst sinds het onderzoek begon in 1966 is er een generatie gevonden die geloviger is dan de vorige. Dit wordt ook in reguliere media opgemerkt.

Het AD schreef bijvoorbeeld: "Opvallende kentering: voor het eerst in jaren geloven weer meer mensen in een god. Jarenlang daalde het aantal gelovigen in Nederland, maar vorig jaar was er voor het eerst weer een stijging te zien. Vooral de jonge generatie is positief over het geloof en de kerk, bleek al uit eerder onderzoek"

(Bron: AD.nl)

Vijandigheid tegen Christenen voor Israël

De hetze tegen Christenen voor Israël (CvI) is ontstaan door beschuldigingen van steun aan illegale nederzettingen, versterkt door media-onderzoeken van Investico, Al Jazeera, ND, en BOOS in maart 2025. Dit leidde tot demonstraties, geweld, bedreigingen en een aangifte wegens medeplichtigheid aan misdaden tegen de menselijkheid. CvI ontkent illegale activiteiten en spreekt van onjuiste en schadelijke berichtgeving, terwijl critici hun acties als steun aan Israëlische expansie zien. De kwestie weerspiegelt de bredere polarisatie rond het Israël-Palestinaconflict in Nederland.

Al een tijdje, maar vooral sinds de uitzending van BOOS, duiken overal waar de stichting CvI bijeenkomsten houdt luidruchtige, dwingende en intimiderende salafistische

moslims op. Deze Ummah voor Gaza (ummah staat voor: moslimgemeenschap) zegt op te komen voor de Palestijnse zaak maar hun protesten worden steeds grimmiger tegen voornamelijk christenen.

Naar aanleiding van de demonstratie in Barneveld schreef Bart Nijman in zijn nieuwsbrief over de 'korankruistocht tegen CvI' en toont daarin aan dat er veel meer speelt: "De beelden uit Barneveld laten duidelijk zien dat demonstren voor Gaza steeds meer plaats maakt voor *intimidatie van andersdenkenden*."

De houding van autoriteiten en politie is volgens Nijman laakbaar: "Ze (= de demonstranten – red.) rekken domweg de grenzen steeds verder op, terwijl handhavers toekijken. Dat werd in Barneveld op zeer bedroevende wijze onderstreept. Niet alleen stak de politie geen vinger uit om te voorkomen dat bezoekers aan het CvI-evenement gedwongen werden de vlag van Israël te vertrappelen. Op beelden die Ummah voor Gaza zelf gedeeld heeft, is te zien hoe een moslimdemonstrant snacks uitdeelt aan agenten, die deze aannemen en opeten."

Kortom, deze acties laten zien dat er fundamenteel iets aan het veranderen is in Nederland: moslims die de confrontatie zoeken met christenen.

Lees het hele artikel op [Nijmansnieuwsbriefje.nl](https://nijmansnieuwsbriefje.nl)

zullen Mij tot een volk zijn", heeft te maken met het verbond. Het oude verbondsvolk waarmee de Heere in de woestijn het oude verbond sloot, is ook het volk waarmee het nieuwe verbond gesloten zal worden. Dat plaatst Pinksteren in een ander licht. Een gedeelte van de belofte in de profetie werd vervuld op de Pinksterdag in Handelingen 2. De discipelen zaten te wachten en ineens gebeurde het. Dat was een historisch moment. Ze hadden er al zolang over gelezen en dan gaat het in vervulling. God giet van Zijn Geest uit. Toen de Heere Jezus gedoopt werd in water ontving Hij de Heilige Geest in de gedaante van een duif. Vanaf dat moment was Hij een gezalfde. Na Zijn doop in de dood ontvingen de honderdtwintig gelovigen de Geest in de vorm van vlammetjes: "En aan hen werden tongen als van vuur gezien, die zich verdeelden, en het zat op ieder van hen" (Hand. 2:3). Lukas heeft dit opgeschreven, maar je zult het maar meemaken. Er brak een geweldige tijd aan waarin het evangelie verkondigd werd: "God heeft er bovendien mede getuigenis aan gegeven door tekenen, wonderen en allerlei krachten, en gaven van de Heilige Geest, overeenkomstig Zijn wil" (Hebr. 2:4).

De Geest maakt levend

Paulus schrijft ook over dit verbond; dit was aan het begin van zijn bediening toen er nog sprake was van vervulling van profetieën uit het Oude Testament. Dat was niets nieuws: "Hij heeft ons namelijk bekwaam gemaakt om dienaars van het nieuwe verbond te zijn, niet van de letter, maar van de Geest; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend" (2 Kor. 3:6). De Heere gaf geest in hun binnenste. Het gaat dan niet meer over een van buitenaf opgelegde letter, maar over een van binnenuit werkzame Geest. Het gaat over het huis van Israël en

het huis van Juda: "De Heere nu is de Geest; en waar de Geest van de Heere is, daar is vrijheid" (2 Kor. 3:17). Het nieuwe verbond is een verbond van vrijheid.

De laatste en zevende brief die Paulus schreef gedurende de Handelingentijd is de Romeinenbrief: "Maar nu zijn wij ontslagen van de wet, gestorven aan dat waaraan wij vastgebonden zaten, zodat wij in nieuwheid van Geest dienen, en niet in oudheid van letter" (Rom. 7:6). De Geest heeft te maken met het binnenste: "Dus is er nu geen verdoemenis voor hen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest" (Rom. 8:1). Wandelen naar het vlees heeft te maken met het in eigen kracht proberen de wet te volbrengen, wetticisme. Je proberen aan een wet te houden die al is gestopt: "Want de wet van de Geest van het leven in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet van de zonde en van de dood" (Rom. 8:2). De wet van de Geest van het leven is het nieuwe verbond.

"Want wat voor de wet onmogelijk was, krachteloos als zij was door het vlees, dat heeft God gedaan: Hij heeft Zijn eigen Zoon gezonden in een gedaante gelijk aan het zondige vlees en dat omwille van de zonde, en de zonde veroordeeld in het vlees, opdat de rechtvaardige eis van de wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest" (Rom. 8:3 en 4).

Paulus verwijst naar het nieuwe verbond, zoals Ezechiël zei: "Ik zal Mijn Geest in uw binnenste geven. Ik zal maken dat u in Mijn verordeningen wandelt en dat u Mijn bepalingen in acht neemt en ze houdt" (Ezech. 36:27). De rechtvaardige eis van de wet is: doe dat en je zult leven (Luk. 10:28). Paulus draait de toestand om voor het volk. Eerst moest je de wet volbrengen om het leven te krijgen, maar onder het nieuwe verbond heb je het leven, omdat de Geest in je woont en vervolgens ga je doen wat de wet eist. Niet omdat het moet, maar omdat het van binnenuit gebeurt. Dit is een verschil tussen wet en genade, tussen het oude en het nieuwe verbond.

Wat aan ons, het Lichaam van Christus, geschonken is, moest nog komen.

De Geest van de waarheid

De Heere spreekt over de Geest, de andere Trooster die zou komen (Joh. 14:26). "Maar Ik zeg u de waarheid: Het is nuttig voor u dat Ik wegga, want als Ik niet wegga, zal de Trooster niet naar u toe komen; maar als Ik heenga, zal Ik Hem naar u toe zenden" (Joh. 16:7). Het heengaan en terugkomen is op een geestelijke wijze vervuld, de Heere ging heen en de Trooster kwam terug. De Trooster is de Geest van de waarheid (Joh. 15:26). "Maar wanneer Die komt, de Geest van de waarheid, zal Hij u de weg wijzen in heel de waarheid, want Hij zal niet vanuit Zichzelf spreken, maar wat Hij gehoord zal hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen" (Joh. 16:13). Heel de waarheid was op dat moment alleen voor Israël en ging over het leiden in het nieuwe verbond. "Leid mij in Uw waarheid en leer mij, want U bent de God van mijn heil; U verwacht ik de hele dag" (Ps. 25:5). David schreef dit vanuit een oprecht verlangen naar de waarheid van de Heere. In de Handelingenperiode was de Heere bezig om een heel volk in de waarheid te leiden.

Verzegeld met heilige geest

Wanneer we terugkijken in de tijd zien we dat de Handelingenperiode is gestopt. We kunnen in de brieven die Paulus schreef na de Handelingentijd niets meer lezen over een nieuw verbond. Het woord 'verbond' wijst op de band die er is tussen de Heere en Zijn volk. Hij heeft een eenzijdig verbond gesloten met Zijn volk en dat in hun hart gelegd. In de brieven na de Handelingenperiode is er ook sprake van een band tussen de Heere en ons, maar dat is niet op basis van een verbond. Die verbondenheid is er omdat we deel uit maken, samen met Hem, van één en hetzelfde Lichaam.

Op de Pinksterdag kun je dus wel met beschuit en muisjes de geboorte van de kerk vieren, zoals wel gebeurd is, maar je gaat daarmee voorbij aan de waarheid waarin God ons door Zijn Woord geleid heeft. In het Christendom heeft Rome veel invloed gehad; men zag de kerk als plaatsvervanger van Israël. Daarom hebben ze priesters en een ark in de kerk staan. Ze hadden zeven sacramenten: de eucharistie, het doopsel, het vormsel, de

biecht, de ziekenzalving, de wijding en het huwelijk. Toen kwam Luther en de reformatie. Van de zeven sacramenten hielden ze alleen de eerste twee over, het avondmaal en de doop. Dit onderhouden de (protestantse) kerken en vele evangelische gemeenten nog steeds.

Gods Woord leert dat het nieuwe verbond, en alles wat daarbij hoort, gesloten wordt met het huis van Israël en het huis van Juda.

De Geest heeft via Paulus' boodschap de volle waarheid bekendgemaakt en ons naar het Lichaam van Christus geleid: "In Hem bent ook u, nadat u het Woord van de waarheid, namelijk het Evangelie van uw zaligheid, gehoord hebt; in Hem bent u ook, toen u tot geloof kwam, verzegeld met de Heilige Geest van de belofte" (Efe. 1:13). De vertaling geeft Heilige Geest met hoofdletters, het gaat echter niet om de persoon maar om de gave van de Geest. "En bedroef de Heilige Geest van God niet, door Wie u verzegeld bent tot de dag van de verlossing" (Efe. 4:30). Dé Heilige Geest heeft ons verzegeld met heilige geest. De Heere Jezus zegt tegen Nicodemus: "... wat

uit de Geest geboren is, is geest" (Joh. 3:6). De verzegeling is het bewijsstuk dat alles wat de Heere heeft toegezegd ook gebeuren gaat. De verzegeling heeft ook betrekking op de dag van onze verlossing: als mijn leven hier beneden is volbracht, word ik boven verwacht!

De Geest heeft ons geleid in de volle waarheid:

"dat Hij mij door openbaring dit geheimenis bekendgemaakt heeft (zoals ik eerder in het kort geschreven heb; waaraan u, als u dit leest, mijn inzicht kunt bemerken in het geheimenis van Christus), dat in andere tijden niet bekendgemaakt is aan de mensenkinderen, zoals het nu geopenbaard is aan Zijn heilige apostelen en profeten door de Geest, namelijk dat de heidenen mede-erfgenamen zijn en tot hetzelfde lichaam behoren en mede-deelgenoten zijn van Zijn belofte in Christus, door het Evangelie, waarvan ik een dienaar geworden ben, krachtens de gave van de genade van God, die mij gegeven is, naar de werking van Zijn kracht" (Efe. 3:3-7).

'Heel de waarheid' had eerst te maken met het volk Israël en daarna met Gemeente, het Lichaam van Christus.

"Zo roep ik, de gevangene in de Heere, u op tot een wandel die de roeping waarmee u geroepen bent, waardig is, in alle nederigheid en zachtmoedigheid, met geduld, door elkaar in liefde te verdragen, en u te beijveren om de eenheid van de Geest te bewaren door de band van de vrede: één lichaam en één Geest, zoals u ook geroepen bent tot één hoop van uw roeping, één Heere, één geloof, één doop, één God en Vader van allen, Die boven allen en door allen en in u allen is" (Efe. 4:1-6).

Voor ons is Pinksteren een mooi feest als we de waarheid kennen die de Heere aan Paulus bekendgemaakt heeft. De Heere wordt geëerd als we die waarheid kennen en daar ook naar handelen.

We mogen wandelen in de blijdschap van de Geest en weten dat we de Heere toebehoren, ja, onlosmakelijk met Hem verbonden zijn!

Meld je ook aan voor één van de kampen in **2025!**

Beleef samen met je vrienden een mooie week, vol leuke activiteiten. Leer bovendien meer over en van Gods Woord tijdens de Bijbelverhalen, studies en workshops.

Alle Aktieradius-zomerkampen vinden plaats van 19-25 juli!

Het kinderkamp (groep 4-8) is in Grolloo. Het thema van het kamp is: **VRIJ!** In de Bijbelverhalen en de stille tijd denken we na over de bevrijding van het volk Israël uit Egypte. We mogen ontdekken dat de Heere God Zelf met ons meegaat en ons vrijmaakt!

Het juniorenkamp (klas 1-3) wordt gehouden in Hellendoorn. Wil je samen met anderen een onvergetelijke week maken? Schrijf je dan in voor deze kampweek. Het thema is: Het leven van David.

De jeugdweek (klas 4-19 jaar) vindt plaats in het Duitse Heidenrod. Vanuit Nederland vertrek je gezamenlijk naar een super mooie locatie voor een super mooie week. Thema: Geloven is vrijheid!?

Kijk voor meer informatie en/of aanmelden op www.aktieradius.nl

Psalm 30 - Van rouwklacht naar reidans

David schreef een lofzang als dankzegging na een crisisperiode. Het is een getuigenis van iemand die in de problemen zat, maar door genade herstel ontving. Het is een lied van hoop, van het geloof dat na een donkere nacht Gods licht een nieuwe dag aankondigt.

Oby Vossema

De voorgeschiedenis van David, de geliefde

David produceerde de psalm rond 951 v. Chr. naar aanleiding van de inwijding van zijn huis, zoals het opschrift zegt. In 1 Kronieken 15:1 is te lezen dat hij huizen bouwde in de 'stad van David'. Om welk huis het in deze psalm precies gaat, wordt er niet bij vermeld, maar het ligt voor de hand dat het zijn eigen paleis betreft. Het is in ieder geval niet de tempel, zoals o.a. blijkt uit 2 Samuel 7:1-3.

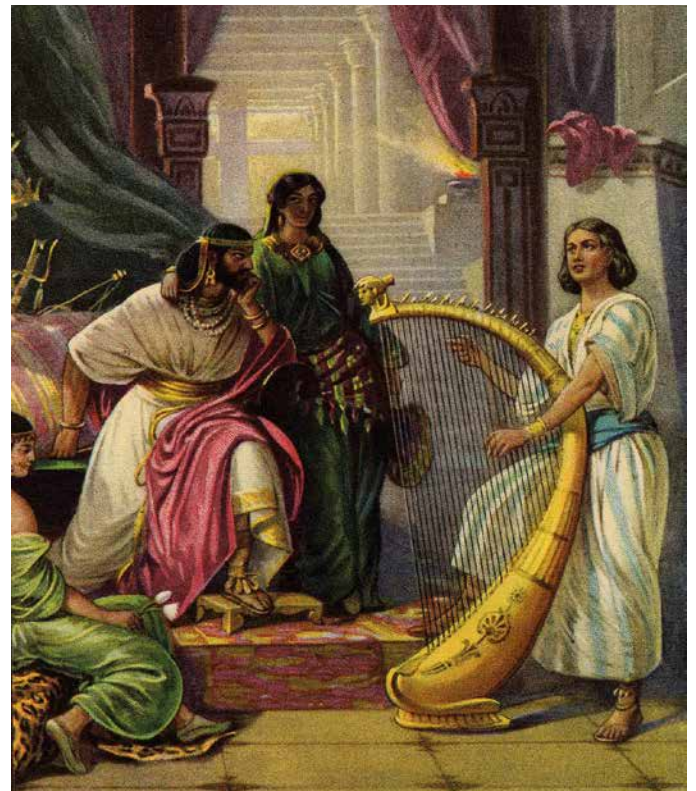
Als je de psalm zo doorleest, gaat het over de dankbaarheid van David naar de Heere God voor de hulp en bijstand tot dan toe. Het leven van David zijn de eerste jaren zeer onstuimig geweest. Als jongste van de acht zonen van Isaï weidde hij de schapen van zijn vader. Op een dag werd hij achter de schapen vandaan gehaald en tot koning gezalfd door de profeet Samuel (1 Sam. 16). Dat was een enorme verandering en bracht een grote verantwoordelijkheid met zich mee. Dit bleek ook al toen hij de strijd tegen Goliath inging, met als wapen slechts vijf stenen. God gaf hem op wonderbaarlijke wijze de overwinning en beschermde hem ook voor de vijandige aanvallen van toenmalig koning Saul. Zijn koningschap ging ook gepaard met veel strijd.

Dank voor de Heere God

In de eerste verzen lezen we de dank van David en hij roemt de Heere: "... want U hebt mij opgetrokken". Dit gaat over zijn verhoging tot de status van koning van Israël en zijn overwinningen over de vele vijanden. Hij heeft daartoe de Heere God vaak moeten aanroepen om hulp en bijstand, en Hij gaf David de overwinning, lezen we in 2 Samuel 8:6. David zegt tegen zijn vriend Jonathan: "Maar zeker, zo waar de HEERE leeft en jijzelf leeft, er is maar één stap tussen mij en de dood" (1 Sam. 20:3). Hij is diverse keren in doodsgevaar geweest, zegt ook Psalm 30:4. Het gaat hier niet over de letterlijke opstanding uit het graf, maar dat God het leven van David behouden heeft "zodat ik niet in de kuil ben neergedaald."

Psalmen zingen voor de HEERE, gunstelingen van Hem. Die gunstelingen zijn de gelovigen, letterlijk: Begiftigd met genade. Ze worden opgeroepen om psalmen te zingen en Hem te loven, en daarbij vooral de 'heiligheid' van God niet te vergeten.

Ongelovigen worden hier niet bedoeld want: "... de natuurlijke mens neemt de dingen van de Geest van God niet aan, want ze zijn dwaasheid voor hem" (1 Kor. 2:14).

De toorn van God duurt kort, maar Zijn goedgunstigheid geeft 'leven'. Letterlijk zegt vers 6b: "... verdriet duurt maar één nacht en blijdschap verschijnt in de morgen."

In een overmoedige bui en toen het even goed ging met David had hij wel de heel menselijke gedachte dat hem niks gebeuren kon (vs. 7). Maar direct daarna erkent David, dat het de goedgunstigheid van de HEERE was die 'zijn berg vast deed staan'. Bergen staan in de Bijbel vaak voor een koninkrijk of koningschap. Maar het gaat letterlijk ook over de bergvesting Sion, die David en zijn mannen twee jaar daarvoor hadden ingenomen door heel slim via de watertgang de stad in te klauteren (2 Sam. 5:7-10).

Gods hulp is onmisbaar

Dat spreekt David ook uit in zijn dankgebed, zoals we dat lezen in 1 Kronieken 17, vers 24: "Ja, laat het bewaarheid worden en laat Uw Naam tot in eeuwigheid groot gemaakt worden door te zeggen: De HEERE van de legermachten, de God van Israël, is God over Israël en laat het huis (= *koningschap*) van Uw dienaar David zeker zijn voor Uw aangezicht".

Maar als de Heere God even buiten bereik lijkt (zie vs. 8b), gaat het al gauw mis, want de mens - in welke positie ook - is steeds in alles volledig van Hem afhankelijk.

Een andere vertaling heeft in dit vers: "Verbergt U Uw gezicht, dan raak ik in de war". We realiseren ons dat als mens niet altijd, maar het is wel zo. En het kwam voor dat de Heere God voor een tijd Zijn aangezicht verborg voor Israël als het weer eens op de verkeerde weg was en als er koningen waren die 'slecht waren in de ogen van de HEERE' (1 Kon. 16:29). Dan kon het gebeuren dat het in het land - 'overvloeiende van melk en honing' - drie jaar lang niet regende; in 1 Koningen 17:1 zegt de profeet Elia: "Er zal deze jaren geen dauw of regen komen, behalve op mijn woord". En dan, na de door God vastgestelde tijd, komt er weer overvloedige regen (1 Kon. 18:1).

Psalm 104:29 schrijft daar ook over: "Verbergt U Uw aangezicht, zij worden door schrik overmand, neemt U hun adem weg, zij geven de geest en keren tot hun stof. Zendt U Uw Geest uit, dan worden zij geschapen en vernieuwt U het gelaat van de aardbodem." Hier gaat het dan over alle zeedieren, maar het geldt voor mens en dier. Want: "Als de HEERE het huis niet bouwt, tevergeefs zwoegen zijn bouwers eraan; als de HEERE de stad niet bewaart, tevergeefs waakt de wachter" (Ps. 127:1).

Het is bij alles goed om tot de Heere te roepen en het van Hem te verwachten, want het is precies wat David zegt in vers 10: "Wat voor winst is er in mijn bloed, in mijn neerdalen naar het graf? Zal het stof U loven?" Als bij de mens het bloed eruit loopt, loopt het leven eruit, met de dood tot gevolg. En er is geen enkel voordeel in het graf, want daar is geen werk, geen overleg, geen kennis of wijsheid, het is er donker en stil en de Heer wordt niet geprezen (Pred. 9:10 en Ps. 6:6).

Het wordt in Psalm 30:10b bevestigd: "Zal het stof U loven. Zal dát Uw trouw verkondigen?"

Nee, natuurlijk niet.

Bede om hulp en bijstand

En dan vraagt David aan de HEERE om naar hem te luisteren (vs. 11). Hij vraagt om genade en dat is 'onverdiende gunst'. Daarvoor kun je uitsluitend bij de Heere God terecht, want Hij is in heel Zijn Wezen liefdevol en genadig. We vinden daar vele voorbeelden van in de Bijbel. Zoals in

Genesis 6:8 waar we lezen dat Noach 'genade' vond in Gods ogen, terwijl hij toch een normaal mens als u en ik was. En in Genesis 39:21, over Jozef: "Maar de HEERE was met Jozef en bewees hem goedertierenheid; Hij gaf hem genade in de ogen van het hoofd van de gevangenis."

In het ontroerende en indringende gesprek tussen de Heere God en Mozes komt dit ter sprake: "... terwijl U Zelf gezegd hebt: Ik ken u bij uw naam, en ook: U hebt genade gevonden in Mijn ogen."

Jeremia 31:2 spreekt over de toekomst: "Zo zegt de HEERE: Het volk dat aan het zwaard ontkomen was, heeft genade gevonden in de woestijn, toen Ik op weg ging om hem, Israël, tot rust te brengen."

En vanzelfsprekend staat ook het Nieuwe Testament vol met Gods genade. Romeinen 3:23 zegt: "Want allen hebben gezondigd en missen de heerlijkheid van God, en worden om niet (d.i. *gratis*) gerechtvaardigd door Zijn genade, door de verlossing in Christus Jezus."

Steeds lezen we dat het initiatief van God Zelf uitgaat. Efeze 2:4 begint met het woordje 'maar': "Maar God, Die rijk is in barmhartigheid heeft ons door Zijn grote liefde, waarmee Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de overtredingen, met Christus levend gemaakt - uit genade bent u zalig geworden - en heeft ons met Hem opgewekt en met Hem in de hemelse gewesten gezet in Christus Jezus, opdat Hij in de komende eeuwen de alles overtreffende rijkdom van Zijn genade zou bewijzen door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus."

Een lange zin, maar glashelder laat het Gods intentie zien die door middel van Christus Jezus werd verwezenlijkt. In de voorgaande verzen in Efeze 2 gaat het over de geest die nu werkzaam is in de kinderen van de ongehoorzaamheid, ongelovigen dus, en daarom begint vers 4 met: "Maar God . . ."

Als David in Psalm 30:11 erom vraagt dat de Heere naar hem luistert en hem genadig wil zijn en een Helper, dan vinden we het antwoord in Psalm 40, vers 2: "Lang heb ik de HEERE verwacht, en Hij boog Zich naar mij toe en hoorde mijn hulpgeroep. Hij beurde mij op uit een kuil vol kolkend water, uit modderig slijk: Hij zette mij op een rots en maakte mijn schreden vast."

Wat ik zo mooi vind, is dat de Heere Zich naar beneden buigt, naar David toe om beter te horen waar hij om vraagt.

Besluit

De climax van Psalm 30 lezen we in de laatste twee verzen, waar David beschrijft hoe enorm groot de ommekeer in zijn leven is geweest. En dat kan gelden voor alle mensen in alle tijden, gewoon door de Heere God te geloven en aanvaarden, beseffen met hoeveel liefde en genade Hij ieder mens wil omringen. Hij wil onze Helper zijn Die genadig is. Dan kunnen we mét David zeggen: "U hebt voor mij mijn rouwklacht verandert in een reidans, U hebt mijn rouwgewaad losgemaakt en mij met blijdschap omgord. Daarom zal mijn eer voor U psalmen zingen en niet zwijgen."

Wat een contrast: Van rouwklacht naar reidans, en: van zwijgen naar psalmzingen. Ik dans graag met David mee en stem ook in met zijn gezang, want de Heere God is ook mijn Helper en was (en is) mij genadig. Hoe lang? David zegt het: "HEERE, mijn God, voor eeuwig zal ik u loven"! ●

Goedertierenheid

Goedertierenheid is iets van God. Dit is kenmerkend voor de Heere God, evenals Zijn goedaardigheid. Hij kan niet anders, want het is Zijn aard. Goedertierenheid laat zien hoe God denkt en handelt. Daaruit blijkt wat de Bijbel zegt: "God is liefde."

Job Ekhart

Psalm 136 bevat 26 keer de regel "want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig". Wanneer je deze psalm leest, zie je een opsomming van de grote werken van wat God heeft gedaan vanaf de schepping tot aan de uitreding van Israël uit Egypte. Na elke beschrijving voegt de psalmist toe: want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig. Het is een opsomming van Gods werk gedurende 2600 jaren en 26 geslachten. Het gaat om de HEERE, JHWH, deze letters hebben een getalswaarde van 26.

Leer mij Uw weg

Goedertierenheid is iets van God. David zegt: "Leer mij, HEERE, Uw weg, ik zal in Uw waarheid wandelen, maak mijn hart één om Uw Naam te vrezen. Heere, mijn God, ik zal U loven met heel mijn hart, ik zal Uw Naam voor eeuwig eren. Want Uw goedertierenheid is groot over mij, U hebt mijn ziel aan het diepst van het graf ontruikt. O God, hoogmoedigen staan tegen mij op, een horde geweldplegers staan mij naar het leven, zij houden U niet voor ogen. Maar U, Heere, bent een barmhartig en genadig God, geduldig en rijk aan goedertierenheid en trouw" (Ps. 86:11-15). David wil leren, want de Heere is goedertieren. Het gaat om wat God te zeggen heeft en Wie Hij is.

Wanneer Mozes van de berg komt en het gouden kalf ziet, slaat hij de twee stenen tafelen stuk. Het beeld

wordt vernietigd en hij gaat terug de berg op. "Nu dan, als ik dan genade heb gevonden in Uw ogen, maak mij toch Uw weg bekend. Dan zal ik U kennen, opdat ik genade zal vinden in Uw ogen. En zie aan dat deze natie Uw volk is" (Exod. 33:13). Net als David vroeg hij naar Gods weg. Mozes is heel dicht bij de Heere en toch vraagt hij om de heerlijkheid van God te mogen zien. De Heere geeft Mozes twee nieuwe stenen tafelen en laat Zijn heerlijkheid zien: "Toen de HEERE bij hem voorbijkwam, riep Hij: HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig, geduldig en rijk aan goedertierenheid en trouw, Die goedertierenheid blijft bewijzen aan duizenden, Die ongerechtigheid, overtreding en zonde vergeeft ..." (Exod. 34:5-7).

Bij Mozes en David denken we aan Godsmannen, maar het waren ook mensen, net als wij, met fouten en gebreken. Ze geven een getuigenis van hun geloof in de Heere, ze vertrouwden het Woord van God. Wanneer ze vragen naar de weg van God, dan openbaart Hij Zich en is één aspect dat Hij rijk is aan goedertierenheid. Het is een beetje ouderwets woord dat ook vertaald wordt met goedheid, vriendelijkheid en trouw. De Engelse vertaling is: loving kindness, liefhebbende vriendelijkheid.

Goedaardigheid

De Heere is goed van aard. Goedertierenheid is goedaardigheid, de aard van God is goedheid. Hij heeft geen kwaad

in de zin. De tegenstander is kwaadaardig: "Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij vanuit wat van hemzelf is, want hij is een leugenaar en de vader van de leugen" (Joh. 8:44). Zijn aard is leugenachtig. "En geen wonder, want de satan zelf doet zich voor als een engel van het licht" (2 Kor. 11:14). Het zich voor doen als iets of iemand anders is kwaadaardig. Dat zal in de toekomst ook blijken, volgens 1 Petrus 5:8. Dit is de kwaadaardigheid ten top. Kenmerkend voor de Heere God is Zijn goedaardigheid; Hij kan niet anders, want het is Zijn aard.

Lot

In Genesis 19 komt 'goedertierenheid' de eerste keer voor. Lot woont in Sodom, een plaats die gekenmerkt wordt door zonde(n). Twee engelen komen hem waarschuwen dat de stad vernietigd gaat worden en dat hij moet vluchten. De Heere had het goede voor met Lot, hij was een rechtvaardige (2 Petr. 2:7) en de Heere wil hem sparen. "En het gebeurde, toen zij hen buiten de stad gebracht hadden, dat Hij zei: Vlucht voor uw leven, kijk niet achter u en blijf nergens op heel deze vlakte staan; vlucht naar het bergland, anders wordt u weggevaagd. Maar Lot zei tegen hen: Nee toch, Heere. Zie toch, Uw dienaar heeft genade gevonden in Uw ogen, en U hebt Uw grote goedertierenheid aan mij bewezen door mijn ziel in leven te houden. Ik kan echter niet naar het bergland vluchten, anders haalt het onheil mij in en sterf ik. Zie toch, deze stad is dichtbij genoeg om erheen te vluchten en zij is klein; laat me daar toch heen vluchten (zij is immers klein!), zodat mijn ziel in leven zal blijven. Toen zei Hij tegen hem: Zie, Ik ben u ook in dit opzicht ter wille en zal deze stad, waarover u gesproken hebt, niet ondersteboven keren" (Gen. 19:17-21). Lot wordt gered van het oordeel. Hij vond genade in de ogen van de Heere en God bewees

goedertierenheid. Lot ontving het leven in plaats van de dood.

God verandert niet

Goedertierenheid laat zien hoe God denkt en handelt. Het hangt niet af van Zijn bui, Hij kan niet anders: God is liefde. In 1 Korinthe 13 wordt die liefde bezongen. De liefde zoekt de ander, wil gemeenschap met de ander: "Hij doet ons niet naar onze zonden en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden. Maar de goedertierenheid van de HEERE is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over wie Hem vrezen. Zijn gerechtigheid is voor de kinderen van hun kinderen" (Ps. 103:7-10, 17). Er zijn wel momenten dat God het kwaad moet straffen, maar dat is tijdelijk: "Want een ogenblik duurt Zijn toorn, maar een leven lang Zijn goedgunstigheid ..." (Ps. 30:6a). Zijn goedertierenheid is van eeuwigheid tot eeuwigheid, of eeuw uit en eeuw in (Jer. 25:5). God verandert niet.

Job

In het Psalmenboek komt het woord 'goedertierenheid' 127 keer voor. Psalm 42:9 zegt: "Maar de HEERE zal overdag Zijn goedertierenheid gebieden; 's nachts zal Zijn lied bij mij zijn, een gebed tot de God van mijn leven." Altijd is de Heere erbij met Zijn goedertierenheid. Ook als er ellendige dingen gebeuren, heeft God het goede met ons voor. Job kon daar eveneens van getuigen. Hij was een rijk en gezegend man, maar hij raakte alles kwijt, zelfs zijn gezondheid. De vrouw van Job geloofde niet dat God goedaardig

is (Job 2:7-9). Maar Job zei tegen haar: "Je spreekt zoals één van de dwaze vrouwen spreekt. Zouden wij het goede wel van God ontvangen en zouden we het kwade niet ontvangen? In dit alles zondigde Job met zijn lippen niet" (Job 2:10). God blijft ondanks de omstandigheden altijd Dezelfde, goedaardig: "En wij weten dat voor hen die God liefhebben, alle dingen meewerken ten goede, voor hen namelijk die overeenkomstig Zijn voornemen geroepen zijn" (Rom. 8:28). Van sommige dingen kunnen we dat achteraf wel vaststellen, maar andere dingen zullen pas duidelijk zijn als we bij de Heere zijn. Voor Job stond in ieder geval vast dat God genade geeft en goedertieren is (Job 19:25-27).

De Gemeente: bewijs van Gods goedertierenheid

Paulus gebruikt het woord goedertierenheid ook. Dat is logisch, want als het de aard van God is, blijft dat in alle eeuwen hetzelfde. We zijn door genade behouden, met Hem opgewekt en gezet in de hemelse gewesten. Er is een overvloed van rijkdom van genade aan ons bewezen, "... opdat Hij in de komende eeuwen de alles overtreffende rijkdom van Zijn genade zou bewijzen, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus" (Efe. 2:7). De Gemeente is het toonbeeld, de etalage van Gods overvloedige genade. Niets verdiend, maar toch alles ontvangen. God volvoert vanuit Zijn goedaardigheid Zijn plan. De Gemeente is het bewijs van Gods goedertierenheid. Het is niet onze verdienste, want

het is alles in Christus. In Hem hebben we alles ontvangen. God is rijk van genade en goedertierenheid. Hij weet echt wel dat er dingen fout gaan in je leven. Denk aan de Godsmannen, die ook gewoon mensen waren. We moeten erkennen dat de Heere God is en Zijn Woord de waarheid. Hij heeft gesproken en al snappen we er niets van, we geloven het wel. "Want uit genade bent u zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit u, het is de gave van God" (Efe. 2:8).

In Christus

Paulus zegt tegen gelovigen die de rijkdom van de genade hebben ontdekt en behoren tot de nieuwe mens: "Bekleed u dan, als uitverkorenen van God, heiligen en geliefden, met innige gevoelens van ontferming, vriendelijkheid, nederigheid, zachtmoedigheid, geduld. Verdraag elkaar en vergeef de een de ander, als iemand tegen iemand anders een klacht heeft; zoals ook Christus u vergeven heeft, zo moet ook u doen" (Kol. 3:12-13). In plaats van 'vergeven' staat er letterlijk: bewijs elkaar genade, zoals Christus ons genade geschonken heeft. Hier gaat het over de praktijk van je leven. Het woord *vriendelijkheid* is eigenlijk goedertierenheid (zie St. Vert.). Als we in Christus een nieuwe mens zijn, dan mogen we ons bekleden met goedertierenheid.

De Zoon heeft de karaktereigenschappen van de Vader. Wanneer wij in de Zoon zijn, ontvangen wij ook die karaktereigenschappen, wij mogen ons daarmee bekleden. Als je zelf die karaktereigenschappen (zie Gal. 5:22) niet hebt, dan heb je ze nu wel in Christus: "Want u was voorheen duisternis, maar nu bent u licht in de Heere; wandel als kinderen van het licht" (Efe. 5:8). Het kan in de praktijk weleens lastig zijn, maar we moeten ons bewust zijn van onze positie en wat daarbij hoort. Wij zitten aan de rechterhand van God, in Christus. God kent en ziet ons in Hem. We zijn heilig en uitverkoren in Christus. ●

"Loof de HEERE, want Hij is goed, want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig ...
Loof de God van de hemel, want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig"
(Ps. 136:1 en 26).

Van dagen verzadigd...

Paulus schreef in zijn afscheidsbrief aan Timotheüs, dat hij de goede strijd gestreden had, zijn loop ten einde gebracht en het geloof behouden. Hetzelfde gold voor de oudste abonnee van AMEN; zijn 'loop' werd uiteindelijk een marathon, met als motto: "... het leven is voor mij Christus en het sterven is winst"!

Reinco van der Neut

Vorige maand namen wij afscheid van **Gerard van der Neut**, zoals gezegd, de oudste abonnee van AMEN. Op 7 mei, de dag dat hij 104 jaar zou worden, vond de begrafenis plaats, met voorafgaand een dankdienst voor zijn leven. Gerard geloofde van harte in de Heere Jezus als zijn Verlosser en Heer, en Bijbelstudie nam in zijn lange leven een grote plaats in. Hij was niet alleen blij met het heil en de Heiland zelf, maar ook met Gods heilsplan en het geheimenis - door Paulus bekendgemaakt - dat daarin ligt opgesloten. Zijn zoon Reinco verwoordde zijn geloof en visie tijdens de dienst en we maken u graag deelgenoot van zijn toespraak. Als aanvulling hebben we soms tekstverwijzingen toegevoegd en de tekst voorzien van enkele opschriften – *De redactie*

Als het gaat om het heilsplan van God zou je de vraag kunnen stellen waarom God al die moeite doet om het plan dat Hij ontworpen heeft, ook daadwerkelijk uit te voeren. In het Johannes-evangelie (3:16) lezen we o.a. waarom:

“Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon (*d.i. Jezus Christus*) gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft. Want God heeft Zijn Zoon niet in de wereld gezonden, opdat Hij de wereld zou veroordelen, maar opdat de wereld door Hem behouden zou worden.”

In plaats van 'behouden worden' kan ook vertaald worden met: gered/verlost/zalig worden.

Zondeprobleem opgelost

God Zelf heeft in Zijn grote liefde het zondeprobleem opgelost. God is Geest, onzichtbaar, maar heeft Zich geopenbaard in de Zoon, Jezus Christus. Hij is mens geworden en heeft de straf op de zonde op Zich genomen. De straf op de zonde is de dood (Rom. 6:23a). Hij heeft de lofprijs voor de hele mensheid betaald door te sterven, terwijl er géén zonde in Hem was, ook niet een klein beetje (Hebr. 4:15). Hij was de Zoon van God en zonder zonde. En omdat Hij zonder zonde was, kon de dood Hem niet vasthouden en is Hij uit de dood opgewekt door God, de Vader (Hand. 2:24). Daarmee was aan Gods rechtseis voldaan en kon Hij Zich

verzoenen met de wereld (2 Kor. 5:19). De scheiding tussen God en de mens is daarmee overbrugd. Daar hoeven en daar kunnen we zelf niets aan (te) doen. We hoeven de enorme genadegift van God alléén maar te aanvaarden; we hoeven God alléén maar op Zijn Woord te vertrouwen. Christus heeft nieuw leven aan het licht gebracht (2 Tim. 1:10) en op door God vastgestelde tijden zullen alle mensen eens opstaan uit de dood. Niemand gaat verloren vanwege zijn zonden (die zijn immers voldaan), maar vanwege ongeloof.

Boven de rouwkaart staat een tekst. Die is door mijn vader zelf aangedragen, omdat hij dat als de kern van zijn geloof beschouwde. Ik wil daarom over die tekst nog kort enkele dingen opmerken. Voor de één zal dat gesneden koek zijn, voor de ander kan het lastig zijn of is dit een boodschap die men nog niet eerder heeft gehoord. Laten we de tekst die boven de rouwkaart staat nog eens lezen; die tekst staat in Kolossenzen 1, vers 12-14:

“Daarbij danken wij de Vader (...) Hij heeft ons verlost uit de macht van de duisternis en overgebracht in het Koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde, in Wie wij de verlossing hebben, door Zijn bloed, de vergeving van de zonden.”

De brief aan de Kolossenzen is één van de brieven die de apostel Paulus heeft geschreven aan verschillende gemeenten. U kent de geschiedenis van Paulus op weg naar Da-

mascus misschien wel. Hij was een fanatiek vervolger van de jonge christelijke gemeente tot hij bij zijn nekvel werd gegrepen door de Heere Jezus Christus zelf (Hand. 22: 6 e.v.) en hem in Zijn dienst stelde. Paulus maakte daarna vele reizen om christengemeenten te stichten en het Evangelie te verkondigen, in directe opdracht van de Heere Zelf.

Verborgenen plan

De prediking van Jezus, zoals we dat o.a. lezen in de vier Evangelien, was in de eerste plaats geheel gericht op Israël en betrof het komende Koninkrijk der hemelen op aarde, waarin Israël een voorname rol zou vervullen. Maar Israël heeft de Messias verworpen en ook ná Zijn opstanding weigerden zij nog steeds Hem als hun Verlosser te aanvaarden. Gevolg was dat Israël daarom tijdelijk (!) door God terzijde is gezet. Zij werden in de diaspora, de verstrooiing, geleid en de stad Jeruzalem en de tempel werden verwoest. Ik wil het woord *tijdelijk* wel benadrukken, omdat God hoe dan ook tot Zijn doel komt en Hij zal in de toekomst de draad met Israël weer opnemen, want dat Koninkrijk der hemelen op aarde komt er beslist!

De apostel **Paulus** kwam terecht in gevangenschap in Rome (Hand. 28). Hij kreeg de opdracht om een tot dan toe verborgen plan van God, een 'geheim', bekend te maken. Hem werd een evangelie geopenbaard dat bestemd is voor de gelovigen in deze tijd, de tijd waarin we nu leven. Er wordt in deze fase van Gods heilsplan géén onderscheid gemaakt tussen Israël en de volkeren.

Dat evangelie vinden we terug in Efeze 3 waar Paulus schrijft dat aan hem, door openbaring, een verborgenheid, een geheimenis bekendgemaakt is. Daar is op zich helemaal niets mysterieus aan, niets geheimzinnigs. Het wil alleen maar zeggen dat het niet eerder bekend was, voordat Paulus het mocht openbaren. Iedereen kan het middels zijn brieven nu lezen en er kennis van nemen.

Wat houdt die verborgenheid dan in? Door de verkondiging van dit evangelie mogen alle mensen, alle volken weten dat God Zich verzoend heeft met de wereld (Gr: *kosmos*), dat de genade van God voor hen klaar ligt en dat zij mogen delen in Gods belofte in Christus.

Belofte in Christus

Wat is dan die belofte in Christus? Dat is de belofte van eeuwig leven. De gelovige mag weten dat hij ná dit leven, dwars door de dood heen, deel mag hebben aan een heerlijk hemels leven in Christus. Dat er na het sterven een opstanding en een vereniging met Christus zal plaatsvinden. De gelovige mag in alles delen wat Christus gegeven is door God, de Vader (Efe. 1:22-23).

Nu denkt u wellicht dat je daar dan toch zeker eerst héél veel voor moet doen. Of héél veel kennis over de Bijbel voor moet vergaren, ofzo.

In Efeze 1:13 schrijft Paulus: "In Hem *bent* ook u, nadat u het Woord van de waarheid, *namelijk* het Evangelie van uw

Morgenrood Bijbelstudieweekend najaar 2025

vrijdag 14 - zondag 16 november
BEEKBERGEN

Tijdens dit weekend zijn er diverse Bijbelstudies rond een centraal thema, dat nog bekendgemaakt wordt. Op zaterdag is er een vrije middag waarop u eropuit kunt in de bosrijke omgeving van Beekbergen of om één van de plaatsen in de omgeving te bezoeken. Dit weekend vindt plaats in hotel De Stoppelberg, waar we u een geheel verzorgd verblijf aanbieden. Zo kunt u in een prima sfeer genieten van mooie Bijbelstudies, maar ook van de ontmoeting met elkaar.

Nog slechts enkele kamers beschikbaar!

Prijzen

1 persoonskamer vanaf € 202,50

2 persoonskamer vanaf € 192,50 p.p.

Kijk voor meer informatie over de budget-, standaard- en comfortkamers op

www.morgenrood.nl/bijbelstudieweekend.

De deelnameprijzen zijn inclusief alle maaltijden, koffie en thee ('s morgens en 's avonds), schoonmaakkosten en toeristenbelasting. (Bad)handdoeken zelf meenemen! Aankomst vrijdag vanaf 15.00 uur. Aanmelden voor dit weekend kan via de website (zie hierboven) of 0343-480450.

zaligheid, gehoord hebt; in Hem bent u ook, **toen u tot geloof kwam**, verzegeld met de Heilige Geest van de belofte." Daar is die belofte weer, de belofte van het leven in Christus. Als gelovige ben je verzegeld. God drukt Zijn stempel op je. Je bent gekocht en duur betaald met Zijn bloed, nl. met het leven van de gekruisigde Heer.

Deze situatie geldt voor de gelovigen hier en nu. De gelovigen hebben als het ware een nieuwe 'nationaliteit' gekregen, zij zijn 'hemelburgers' geworden.

De bekendgemaakte verborgenheid, of geheimenis, leert ons dat we 'met Christus zijn verborgen in God' (Kol. 3:3). Ons nieuwe leven is dus (nog) niet zichtbaar voor de wereld, en dat blijft ook onzichtbaar tót de verschijning van Christus bij Zijn wederkomst op aarde. Want dan zullen óók de gelovigen samen met Christus verschijnen (Kol. 3:4).

Efeze 2:8 zegt: "Want uit genade bent u zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit u", dat wil zeggen: niet uw eigen geloof, maar uit het geloof **van** Christus. Niet uit werken, opdat niemand zich daarop beroemen zou... "het is de gave van God".

Genade betekent dat we iets ontvangen zonder dat je daar iets voor hebt moeten doen. Genade komt voort uit Gods grote liefde. En het gevolg daarvan is: God heeft ons met Hem (*d.i. met Christus*) opgewekt en met Hem in de hemelse gewesten gezet in Christus Jezus (Efe. 2:6). Dat is in het kort het evangelie, de blijde boodschap, voor deze tijd.

Verlossing, bevrijding

Wat lezen we ook alweer in de tekst boven de rouwkaart?

"Hij (*d.i. God, de Vader*) heeft ons verlost uit de macht van de duisternis en overgezet in het Koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde."

Er is dus sprake van een verlossing. Waaruit? Uit de macht van de duisternis. We moeten goed lezen! We zijn niet verlost uit de duisternis zelf (kijk maar naar de wereld om ons heen, we leven nog steeds in duisternis), maar uit 'de *macht* van de duisternis'. En die macht van de duisternis wordt elders in de Bijbel genoemd: 'de god van deze - boze - eeuw', dit is de satan, de tegenstander. Ik kan het ook niet helpen, maar dat is de situatie (2 Kor. 4:4). De satan bestuurt deze 'boze' wereld en het is de wil van onze God en Vader om ons te verlossen, te bevrijden, uit de macht van de boze, de satan! Maar ja, we hebben nog wel met die situatie te maken, omdat we nu eenmaal op deze aarde leven, in ons aardse lichaam. Met andere woorden: we zijn wel *in* deze wereld, maar we zijn niet *van* deze wereld. Daarvan worden wij pas bevrijd als we sterven. Pas dán zullen we, zoals de Bijbel dat noemt een 'verheerlijkt' lichaam krijgen, een geestelijk lichaam. Dit is een lichaam dat niet meer onderworpen is aan de gevolgen van de zonde, dus geen verval, geen ziekte, geen tekortkomingen, geen dood. Daarvoor zullen we wel eerst van ons aardse lichaam afscheid moeten nemen.

Hoop

We zijn dus van positie veranderd, we zijn in een andere levenssfeer terecht gekomen. Dat is niet ons werk en niet onze verdienste, het is genade van God. Hij deed het werk

voor ons, wij hoeven het alleen maar aan te pakken. God heeft het probleem van de zonde opgelost en de scheiding die er daardoor was tussen God en de mens overbrugd. We zijn gerechvaardigd zegt de Bijbel, we

mogen nu recht staan voor God. Zonde is voor God een gepasseerd station. Daar hoeven we dan dus niet over in te zitten. We zijn bevrijd van de slavernij van de zonde. Door het geloof mogen wij deze dingen weten, want God heeft het gesproken. Door het geloof dus, want ons gevoel strookt daar vaak niet mee. Onze 'oude mens' legt de nadruk op alles wat er nog mis is met ons en de wereld. Maar God ziet ons als een 'nieuwe mens'. Daarom, omdat God Zelf alles voorzien en geregeld heeft, kon Hij ons overbrengen in het Koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde. Dit is het Koninkrijk van de Heere Jezus Christus, in de hemel, waar Hem alle macht gegeven is, en dáár naartoe is de gelovige - in geestelijke zin - overgezet. Dat Koninkrijk is voor het oog nog niet zichtbaar, het is immers verborgen in God.

Als we dat geloven en accepteren, schept dat grote vreugde en ontvangen we veel kracht om met de omstandigheden waarin we hier nog verkeren om te kunnen gaan. Er is een hoop die tegelijkertijd een zeker weten is!

Tenslotte

Dit is wat mijn vader geloofde en waar hij naar uitkeek van dag tot dag. Natuurlijk, met alle lek en gebrek. Hij vertrouwde op Gods beloften. Hij heeft de goede strijd gestreden, de loop ten einde gebracht en het geloof behouden. Een loop die uiteindelijk een marathon is geworden, 104 jaar.

In Genesis 35 lezen we van Izak: "Toen gaf Izak de geest en stierf en werd met zijn voorgeslacht verenigd, oud en van dagen verzadigd." Ook van Job en David lezen we dat zij oud en van dagen verzadigd waren. Mijn vader is ook zeer oud geworden. En ook hij was van dagen verzadigd. Het leven was op het laatst niet zo boeiend en aantrekkelijk meer. Het is logisch dat we opzien tegen het gemis, de leegte die hier achterblijft, maar het leven gaat door. En we mogen vertrouwen op God als onze Gids. Het is als bij de routeplanners in de auto tegenwoordig. We hebben onze hemelse bestemming ingetoetst en hoeven slechts de aanwijzingen te volgen die God ons geeft. We gaan over mooie en rustige wegen, waarbij we ons prima voelen, maar soms ook over een hobbelig zandpad, waar we minder blij mee zijn. Maar hoe dan ook, God leidt ons via de voor ons kortste weg naar onze bestemming. En Hij heeft geen kalme reis beloofd, maar wel een behouden aankomst! ●

**"... het leven is voor mij
Christus en het sterven
is winst"**

Filippenzen 1:21

Opsturen naar: AMEN

Postbus 363, 3960 BJ Wijk bij Duurstede

Telefoon 0343-594411

Email: info@amen.nl

Ik heb dit nummer van AMEN op de volgende wijze ontvangen:

- ☐ van een familielid of bekende ☐ op een Bijbelstudie of andere ☐ op de volgende wijze:
☐ via de kerk/gemeenschap ☐ samenkomst meegenomen

en wil het blad graag (blijven) ontvangen:

Naam _____
 Adres _____
 Postcode + Woonplaats _____
 Eventueel telefoon _____ E-mail _____ 180

Stuur een proefnummer van AMEN aan:

Naam _____
 Adres _____
 Postcode + Woonplaats _____
 Eventueel telefoon _____ E-mail _____ 180

U kunt ook een vrije gift overmaken op IBAN NL10-INGB-0000005272 ten name van AMEN Bijbelmagazine, o.v.v. 'nieuwe abonnee'. U ontvangt AMEN dan automatisch thuis. *Graag postcode en huisnummer vermelden.*

Wilt u nog meer adressen doorgeven, sluit dan een bijlage in. Bij voorbaat hartelijk dank!

Extra AMENS

Ik ben abonnee en wil extra nummers van AMEN verspreiden.

Stuur mij exemplaren van dit nummer (180)

Gratis (voor abonnees) en zolang de voorraad strekt!

Naam _____
 Adres _____
 Postcode _____
 Woonplaats _____
 Tel. _____
 Opm. _____

Everread / Morgenrood boekenbon

- ☐ Stuur mij ex. van 'Bagage voor onderweg' (€ 6,95)
☐ Stuur mij ex. van 'Schatten uit Gods Woord - 1 (€ 15,70)
☐ Stuur mij ex. van 'Schatten uit Gods Woord - 2 (€ 15,70)
☐ Stuur mij ex. van 'Schatten uit Gods Woord - 3 (€ 15,70)
☐ Stuur mij ex. van 'Schatten uit Gods Woord - 4 (€ 15,70)

Deze prijzen zijn exclusief portokosten. Kruis - indien van toepassing - één van onderstaande hokjes aan:

- ☐ Ik ben Morgenroodreeks-abonnee.
☐ Ik word Morgenroodreeks-abonnee. Zie voor meer informatie de advertentie op de achterzijde van deze AMEN.
☐ Ik word Everread-abonnee.

Als (nieuwe) Morgenroodreeks-abonnee ontvangt u 20% korting op bovenstaande boeken.

Naam _____
 Adres _____
 Postcode _____
 Woonplaats _____

Naam: _____

Adres: _____

Postcode + Woonplaats: _____

Ik machtig AMEN om per ☐ maand, ☐ kwartaal, ☐ halfjaar, ☐ jaar
een bedrag van € _____ van mijn rekening af te schrijven als bijdrage voor AMEN.

Bankrekening: IBAN _____

Datum: _____

Handtekening: _____

Indien u achteraf niet akkoord gaat met deze incasso, geldt een weigeringstermijn van 56 dagen.
Bij opzegging van uw abonnement vervalt de incasso automatisch.

TIP: U kunt ook heel eenvoudig via onze website (onder menu 'steun AMEN') een machtiging geven!
(automatische incasso is alleen mogelijk van een IBAN-rekening)

Als AMEN abonnee kunt u de
artikelen ook op **internet** lezen!

Kijk op:
www.amen.nl

Nieuw boek:

Bagage voor onderweg

De weg door het leven is voor iedere gelovige uniek. Hoe bijzonder is het dat je die weg mag gaan samen met je Verlosser, de Heere Jezus Christus. Hij geeft je daarbij allerlei zekerheden mee vanuit Zijn Woord. Enkele van die zekerheden komen kort en bondig in dit boekje naar voren. De stukjes waarin dat gebeurt, zijn bemoedigend en geven je vastigheid in je geloof in Degene aan Wie je toebehoort. Hij gaat altijd met je mee!

Uit de Inleiding:

Gods Woord is een uitstekende routekaart om de juiste weg door het leven te vinden. Voordat Paulus - eigenlijk: Saulus - de Heere ontmoette op de weg naar Damascus, was hij druk met het vervolgen en arresteren van mensen 'die van die weg waren', gelovigen dus.

Maar Christus zegt: "Ik ben de weg en de waarheid en het leven" (Joh. 14:6). Bij Hem moeten we dus zijn. Hij is onze weg. En wij zijn van die weg, want we zijn van Hem.

In Handelingen 8:39 vervolgt de kamerling zijn weg met blijdschap, nadat hem de weg gewezen was door Filippus, die hem aan de hand van het Bijbelboek Jesaja had uitgelegd over Wie dat Schriftgedeelte (Jes. 53:7) ging. De kamerling vond die weg en zo kon hij in blijdschap verder gaan.

Er is voor Israël een nieuwe en levende weg tot in het hemelse heiligdom gemaakt door het bloed van de Heere Jezus. En in de 1^e Korinthebrief verzekert Paulus de gelovigen dat ze moeten streven naar de beste genadegaven, waarna hij hen een weg toont die dit alles nog overtreft; de weg van de liefde (1 Kor. 12:31).

In de laatste zeven brieven die de Heere via de bediening van de apostel Paulus bekendmaakte, zien we hoe we in het spoor van de waarheid zijn geplaatst en tegelijk een positie in de hemel hebben ontvangen. Geen toeval of noodgreep, want God heeft ons daar al heel lang geleden voor uitverkoren. En we hebben wat dit betreft nog meer zekerheden.

Zo zijn we uit de macht van de duisternis getrokken en overgeplaatst in het koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde. In Hem verzegeld met de heilige geest van de belofte. En bovendien nog gezegend met een prachtig totaalpakket van hemelse zegeningen. Zo mogen we met Gods routekaart verder wandelen op de weg die Christus is.

(Deze bundel kan gezien worden als het vervolg op 'Uit het hart' van dezelfde schrijver.)

Inhoudsopgave

Inleiding

Onderwerpen:

- De partij voor de mensen
- Groeien om klein te worden
- Houd moed, want we staan niet alleen
- Gegist bestek?
- Licht
- De mensheid wordt steeds meer in vrees en angst gehuld
- Een kikker met uitstraling?
- De Heere God laat ons niet maar wat aanmodderen
- Wat is Gods gave?
- Een gelovige moordenaar?
- Onze Verlosser had wél een ruimschoots toereikend vermogen
- Oogsten
- Was Paulus een influencer?
- "Ik zal u niet als wezen achterlaten" (Joh. 14:18)
- Diplomatieke onschendbaarheid
- De symboliek van de stratenmaker
- "... want Ik heb veel volk in deze stad" (Hand. 18:10)
- Vreemdelingen en bijwoners? Zij wel, maar wij niet
- Gehaald, gedragen en in veiligheid gebracht
- Leven onder de beschermende begeleiding van de Heere God
- Eenzaam, maar nooit alleen
- Omzien naar elkaar als gelovigen? Noodzaak!
- Samen
- 'Welgelukzalig' - wat een mooi woord!
- Liefde van één kant?
- Wij zijn hergebruikers

AUTEUR: OBY VOSSEMA |
64 PAGINA'S | PAPERBACK
Zie voor meer info:
www.everread.nl
en zie advertentie
op pagina 32.

Moed en bemoediging

Door: Jaap Wols

Eén van de zeven (wereldse) deugden is: moed (naast wijsheid, rechtvaardigheid, matigheid, geloof, hoop en liefde). Zonder moed is het leven een zware opgave. De ware (levens)moed ontvangen we als we de Heere kennen en dat voorkomt ook dat we overmoedig worden!

Bemoediging

Als Mozes de leiding aan Jozua over moet geven, zegt de HEERE: "Geef Jozua bevelen, rust hem toe en bemoedig hem; want hij zal voor dit volk uit de Jordaan oversteken en hij zal hun het land dat u zien zult, in erfbezit laten nemen" (Deut. 3:28). Moed heeft te maken met kracht en sterkte. Jozua wordt toegerust en bemoedigd door Mozes voor zijn grote taak; daarbij heeft Jozua veel gezien van de trouw van de Heere in de woestijn.

Moedig

Jozua leidt het in bezit nemen van het beloofde land. Na een zware strijd tegen vijf koningen houdt hij het volk voor: "Wees niet bevreesd en wees niet ontsteld, wees sterk en moedig, want zo zal de HEERE doen met al uw vijanden tegen wie u strijdt" (Joz. 10:25).

We zien hier drie elementen die met *moed* samenhangen, namelijk niet bang en ontzet zijn, maar wel sterk zijn. In het grondwoord *moedig* zit ook de betekenis van sterk zijn. We komen deze combinatie nog tweemaal tegen. David bemoedigt Salomo voorafgaand aan de tempelbouw (1 Kron. 28:20) en Hizkia bemoedigt het volk als Sanherib voor de poorten van Jeruzalem staat (2 Kron. 32:7). Deze woorden zijn gesproken in tijden waar het erop aankomt, in (naderende) strijd of een bijzonder grote opdracht.

Ruth

Een andere betekenis van het werkwoord *moedig zijn*, vinden we bij Ruth: "Toen zij (*Naomi*) zag dat zij (*Ruth*) zich vast vorgenommen had met haar mee te gaan, hield zij op tot haar te spreken" (Ruth

1:18). Moed heeft te maken met het vaste voornemen van het hart. Het is de gezindheid om te vertrouwen op de Heere. Ruth beleed: "Uw volk is mijn volk en uw God mijn God" (Ruth 1:16b).

Hizkia als voorbeeld

Eén van de Godvrezende koningen in Juda was Hizkia. Zijn hart ging uit naar de Heere: "Zo deed Hizkia in heel Juda. En hij deed wat goed, juist en trouw was voor het aangezicht van de HEERE, zijn God. In al zijn werk (...) handelde hij met heel zijn hart, en hij was voorspoedig" (2 Kron. 31:20-21). En dan: "Na deze gebeurtenissen en deze blijk van trouw kwam Sanherib, de koning van Assyrië, en trok Juda binnen" (2 Kron. 32:1a). Nu komt het erop aan, want militair gezien is Juda geen partij. Hij overlegt met de leiders en samen maken ze een plan. Zij en het volk helpen Hizkia dit uit te voeren (vs. 3-4). Daardoor vat Hizkia moed (vs. 5). Dan komt de ware leider naar voren: "Hij stelde legeroversten aan over het volk, riep hen bij zich op het plein bij de stadspoort en sprak naar hun hart: Wees sterk en moedig, wees niet bevreesd en niet ontsteld vanwege de koning van Assyrië, (...) want met ons is er meer dan met hem. Met hem is een vleselijke arm, maar met ons is de HEERE, onze God, om ons te helpen en onze oorlogen te voeren. En het volk steunde op de woorden van Hizkia, de koning van Juda" (vs. 6-8).

Hierin ligt een belangrijke les. Degenen die leiding geven, mogen de gemeente bemoedigen en hen voorhouden op de Heere te vertrouwen en moedig te zijn. Er is een samenwerking in éénparigheid, de gemeente trekt gezamenlijk op en bemoedigt daardoor degenen die het opzicht over de gemeente hebben.

Moed vatten

Soms zinkt de moed in de schoenen, een mens kan veel meemaken in het leven. Over David staat geschreven, nadat zijn beide vrouwen waren weggevoerd en het volk verbiterd was, dat hij zich sterkte in de HEERE, zijn God (1 Sam. 30:6). Ook dit is een beschrijving van bemoedigen. Hij ging terug naar de bron en bemoedigde zichzelf in de Heere.

Ook Paulus vatte moed toen hij op weg was naar Rome en de broeders zag die van zijn zaken gehoord hadden (Hand. 28:15). Zij kwamen hem tegemoet, zowel letterlijk als geestelijk.

Heb goede moed!

In de Evangeliën lezen we geweldige woorden die ons mogen bemoedigen. Heb goede moed:

- Uw zonden zijn vergeven (Matt. 9:2)
- Uw geloof heeft u behouden (Matt. 9:22)
- Ik ben het, wees niet bevreesd (Mark. 6:50)
- Sta op, Hij roept u (Mark. 10:49)
- Ik heb de wereld overwonnen (Joh. 16:33)

Ook Paulus kreeg deze woorden te horen: "En de volgende nacht stond de Heere bij hem en zei: Heb goede moed, Paulus, want zoals u in Jeruzalem van Mijn zaak getuigd hebt, zo moet u ook in Rome getuigen" (Hand. 23:11). Dit getuigenis in Rome leidde uiteindelijk tot de geweldige boodschap van het geheimenis, die ons uitzicht geeft op een heerlijke toekomst!

BIJBELSTUDIEAVONDEN EN –DAGEN SEIZOEN 2024 - 2025

Volgende keer vindt u hier het complete overzicht.

Zie voor actuele info de agenda op www.morgenrood.nl/bijbelstudie

Dertig jaren, een zegenrijke tijd,
Talloze thema's, met zorg bereid.
Bijbelse artikelen, kort of lang,
Toegewijd aan God, zonder geldingsdrang.

Door de jaren heen, met liefde en kracht,
Een eenvoudig en duidelijk getuigenis gebracht,
Van Christus, het oude en het nieuwe leven,
Van genade, ja, van alles wat God heeft gegeven.

Vele pagina's met een boodschap, een stem,
Over de schepping, over Israël en Jeruzalem;
Over de Gemeente, over onszelf;
Over wat beneden is én boven het hemelgewelf.

Artikelen die behulpzaam zijn in het geloven,
Om te wandelen in de waarheid, in Gods licht
En *amen* te zeggen op Zijn Woord, dat ons richt.
Om te groeien in de Heer, een zegen van boven.

Dertig jaar waarheid, te midden van verwarring en leugen.
En wie weet hoeveel tijd nog te gaan?
Hoe dan ook, op naar de toekomst, achter Hem aan,
Naar het einddoel, waarin we ons nu al mogen verheugen!

AMEN

Colofon

AMEN Bijbelmagazine is een uitgave van Everread Uitgevers in samenwerking met stichting Het Morgenrood

Postbus 363

3960 BJ Wijk bij Duurstede

T 0343 594411

E info@amen.nl

I www.amen.nl

Bankgegevens:

IBAN: NL10 INGB 0000 0052 72

BIC: INGBNL2A

t.n.v. AMEN Bijbelmagazine te Wijk bij Duurstede (NL).

Verschijnt 6x per jaar

Medewerkers

H.B. Slagter

O. Vossema

R. Lammers

R. van der Neut

J. Wols

Eindredactie

P.A. Slagter

Opmaak

K.S. Slagter-Degenaar

Drukwerk

Quality Dots Zeewolde

Copyright

Overname (ongeacht op welke wijze) alleen na toestemming

Kijk ook op

www.amen.nl

Abonnement

Minimaal **1x per jaar een gift**. De hoogte ervan bepaalt u zelf (minimaal 15 euro). We vertrouwen erop dat ieder naar draagkracht bijdraagt om de uitgave van AMEN mogelijk te maken.

© Zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever of redactie mag niets van deze uitgave op enigerlei wijze worden overgenomen en/of vermenigvuldigd. Copyright St. Het Morgenrood.

Stichting Het Morgenrood, de redactie en de bij deze uitgave betrokken medewerkers aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid voor de mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie, evenals de inhoud van advertenties, aanbiedingen, arrangementen, etc.

EVERREAD
UITGEVERS

Help ons en word Morgenroodreeks-abonnee!

Bagage voor onderweg

De weg door het leven is voor iedere gelovige uniek. Hoe bijzonder is het dat je die weg samen met je Verlosser, de Heere Jezus Christus, mag gaan. Hij geeft je daarbij allerlei zekerheden mee vanuit Zijn Woord. Enkele van die zekerheden komen kort en bondig in dit boekje naar voren. De stukjes waarin dat gebeurt, zijn bemoedigend en geven je vastigheid in je geloof in Degene aan Wie je toebehoort. Ze bevestigen nog eens nadrukkelijk dat Hij altijd met je mee gaat! En ... Gods Woord is een uitstekende routekaart om de juiste weg door het leven te vinden.

AUTEUR: OBY VOSSEMA | 64 BLADZIJDEN | PAPERBACK | ISBN: 9789066944923 | LOSSE VERKOOPPRIJS: € 6,95

Het volgende nummer van AMEN (181) verschijnt D.V. in augustus.

Wil je dit nieuwste Morgenroodboekje ook ontvangen en lezen?

Bestel het dan op www.everread.nl of word abonnee op de Morgenroodreeks!

Als Morgenroodreeksabonnee ontvang je viermaal per jaar automatisch een nieuw Morgenroodboekje. De hoogte van je abonnementsgift bepaal je zelf. Abonnee zijn, is voordelig: je ontvangt bij eventuele losse bestellingen van uitgaven van Everread en Het Morgenrood altijd 20% korting!

Je kunt je abonnement kosteloos uitbreiden met een e-book-abonnement. Alleen e-book-abonnee worden, kan ook. Daarvoor gelden dezelfde voorwaarden als bij het 'papieren abonnement'.

Wanneer je nu een abonnement neemt, ontvang je meteen *Bagage voor onderweg* en *De levende steen*. Daarnaast ontvang je als welkomstgeschenk het laatste Morgenroodboekje van 2024 (*Van kruis naar kroon*). Bovendien mag je ook nog een eerder verschenen Morgenroodboekje uitkiezen als extra welkomstgeschenk. Word abonnee op www.morgenrood.nl/abonnement.

Je kunt voor je aanmelding als abonnee of voor een losse bestelling van dit boekje ook de bon op blz. 27 van deze AMEN gebruiken. Bellen kan ook: 0343-480450.

De Morgenroodboekjes zijn ook verkrijgbaar als e-book! Kijk op everread.nl/e-books of op morgenrood.nl/abonnement.

U kunt verder lezen op:
www.amen.nl

Losse verkoopprijs AMEN: € 5,95